

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

Predplatná cena:

Na celý rok — 4 koruny — hal.
 Na pol roka — 2 „ — „
 Na štvrt' roka — 1 „ — „
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:

Dr. ALEXANDER ERNSZT,
 páp. komorník.

Majiteľ' a vydavateľ':

JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľ'stvo:

Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szála

sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
 ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.

Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Turice.

Do pozornosti kresťanských voličov.

V *Katolíckom ľudovom Katechismuse od Spirago* vydanom a biskupským sborom Uhorska potvrdenom na stranách 206—208. nachodia sa nasledujúce úpravy:

Štátni občania majú podporovať panovníka i v jeho vláde, keď volia za vyslancov mužov zkusených a po kresťansky smýšľajúcich.

Panovník, ktorý s ľudom delí svoju vládu, pozdvihuje na zákon len to, čo ľudovi **vyslanci** po predbežnej porade uzavreli. Preto nielen vyslanci, lež aj tí, čo volia majú veľkú **zodpovednosť pred Bohom**. Vyslanci sú zodpovední za zákony, ktoré uzavierajú, voličia za vyslancov, ktorých volia.

Istý francúzsky biskup voličom, ktorí nepriateľov cirkvi volia za vyslancov, klade tieto slová do úst: «Ja katolícky volič, svojim hlasovaním zapríčinil som **všetko zlé**, všetky prenasledovania cirkvi vo Francúzsku. Ja som tomu vina, že sa dietkam nedostáva náboženskej výučby, že úradníci sú hatení skutkami prejavovať svoje náboženstvo, že chorí bez kňaza zomierajú, že reholníci sú vyhánaní a prenasledovaní.» (Bisk. annecyský.)

Aj vo vykonávaní občianskych práv, ku ktorým patrí volebné právo, je štátny občan *viazaný vôľou Pána Boha svojho* a musí jednú pred súdnou stolicou božou skladať počet, ako užíval toto právo. (Schöbel, biskup litomerický.)

Vo všetkých pomeroch ľudských musia nám *pravdy kresťanske* slúžiť za *vodiace hviezdy*. Nech teda nikto nehovorí, že politika nemá ničoho s náboženstvom. (Rak. biskupi 15. feb. 1891.)

Ministri, úradníci, senátori, radcovia musia jednú účtovať pred Bohom z každého slova, ktoré povedali, z každého hlasu, ktorý oddali. Tak i každý volič bude zodpovedný pred Bohom za voľbu tohoto alebo iného zástupca (Bisk. annecyský).

Občania majú teda voliť mužov *zkúsených*, t. j. takých, čo majú náležitú znalosť zákonov, a obratnosť v reči. Majú voliť mužov **po kresťansky smýšľajúcich**, lebo človek, čo nemá *náboženského presvedčenia, nikdy nenie svedomitý*.

Vyslanci, ktorí nie sú verní Bohu, nebudú verní ani voličom svojim. Už aj z tej príčiny, pone-

vác snemy často zaoberajú sa s *najvnutornejšími a s najzvláštnejšími záležitosťami náboženstva* a cirkvi, katolíci sú v najväčšej miere povinní do snemu vyvolať si takých zástupcov, čo náležite sbehlí sú aj v cirkevných otázkach a pri tom majú srdce i živý záujem pre svoju cirkev. (Rak. bisk. 1891.)

Keď katolícky štátny občan dá svoj hlas takému, čo je nepriateľom cirkvi, alebo keď utiahnutím sa od voľby zapríčinil, že prerazí vyslanec nepriateľskej strany cirkvi, uwaluje na seba veľkú zodpovednosť.

Katolíka, ktorý je takým len *dla mena*, ktorý nestojí o cirkev a jej príkazy, ktorý zriedka alebo nikdy nesúčastňuje sa pri cirkevných službách božích, ktorý okolo Veľkej Noci nepristupuje ka svätým sviatosťam, číta proticirkevné noviny, bez toho, že by svojim úradom k tomu bol zaviazaný alebo bez dôležitej príčiny, ba snád cirkev, jej ustanovizne, nauky a sluhov hanobí a tupí, katolícki občania nesmú nikdy voliť za svojho zástupca, skorej majú sa sdržovať od voľby, než by spoluúčinkovali, aby taký bol vyvolený. (Bisk. Schöbel).

Katolíci vyslanca svojho môžu sa opýtať aj *o jeho náhlady* o výchove detí, o manželstve, o svätení nedele a sviatkov; jestli im nedá odpovede primeranej ku kresťanským zásadám, alebo len vyhýbave odpovedá, nesmú ho voliť, bo by uvalili na seba ťažkú zodpovednosť. (Bisk. Schöbel).

Použitie volebného práva s'ane sa *povinnosťou*, ak sa týmto použitím mnoho môže prekaziť alebo odstrániť, alebo môže sa vykonať mnoho dobrého k svojmu alebo iných spaseniu. (Bisk. Schöbel).

Nech teda nikto nepovedá: môj hlas nepadne na váhu; lebo *často i jeden hlas rozhoduje* a keby tomu aj nebolo tak, predsa prispieva k *sveladeniu vážnosti a vplyvu menšiny*. Mimo toho učí zkusenosť, že keď sa len jeden volebný hlas nepoužije, vystanú i mnohé iné a protivníkom oblahčia víťazstvo. (Bisk. Schöbel).

Počas volieb i tí, čo nemajú volebného práva, usilovne a nábožne majú sa *modliť*, aby voľby dobre vypadly k blahu jednotlivcov, rodiny, cirkvi a štátu. (Bisk. Schöber).

Biskupi preto v niektorých krajinách pred dôležitými voľbami nariadili zvláštne *modlitby* pod vystavením prevelebnej sviatosti Oltárnej.

Z kysucko-varínskeho okresu.

Imrich Haydin, ablegátsky kandidát národnej práce a liberálnych sľubov, takmer už pochodil náš volebný okres. No bárs ho kde-tu i hlavný slúžny Cselko alebo notár Bednár z Terchovej sprevádzali — nemal všade triumfálne brány, ani nedržal mondóky — bo veď popularita, to jest obľúbenosť jeho pred ľudom, už mu dobre klesla, a poznať na ňom, že je zostaraný a že má rozum oslabnutý. Poznať na ňom 4-ročnú chorobu koalíčnú, mnoho sa chudiak trápil za ten čas pri robotníckej poisťujúcej kasse jako úradník. A včul, keď zas na čas začal liberálny vietor fúkať, nuž vyšly omámené muchy zas na vrch, aby svojou otravou trávil ľud, čo im na lep sadne.

Tak aj Haydin chodí po okrese s tovarom všelijakých sľubov. Predtým ukazoval ruženec, aby dokázal, aký je horlivý katolík, dnes sa odvoláva na kysucko-novomestský oheň. Odvolával sa na riečnický a lutišský kostol, jako keď by to on tak bol vykonal a ako keby vrchnosť bez neho nebola nič robila. Každý ablegát musí pomáhať v takých pádoch; veď vrchnosť už sama od seba musí pomáhať.

Kandidát dnes zas sľubuje školy, mosty, dobré cesty a hovorí, že to on nesľubuje, všetko už aj vykonal. Hovorí, že jeho srdce je hotový program pre chudobný ľud, v ktorom nosí všetko, čo chudobnému ľudu treba. A ľud ho pozorne načúval, ale krútil hlavou a pochybuje o tom, lebo veď to všetko takým chriplavým hlasom sľubuje ten pán, jako keby tomu sám neveril. Mnohí sa aj domáhajú, že prečo ich nebráni proti toľkým ťažkostiam, že nemôžu ísť do Ameriky? Veď odtiaľ veľké peniaze posielajú, tak že s tým len krajinu napomáhajú a predsa vystavení sú toľkým prekážkam. Prečo je slobodno po cudzích krajinách do repy chodiť, kde s naším ľudom zachodia, ako s otrokmi a odkiaľ len všelijaké choroby, nemravnosť a málo peňazí domov prinášajú. Ale o tom, pravda, je dobre mlčať. Našemu ľudu len Amerika pomáha. Pane kandidát, s touto otázkou sa zaoberajte, dajte nám spôsob, aby ľud náš mal tu dostatočné zárobky a vtedy by nemusel ísť do Ameriky. Preto včul, keď voličia už sú nasýtení všelijakými sľubami, mnohí opustili tú liberálnu

stranu, ktorá o ľud chudobný len pri voľbách sa stará, i to len so sľubami.

V našom okrese vo väčšine sú ľudáci, ktorí si žiadajú mať za ablegáta pána Alexandra *Ernszta*, ktorého sme si i pred štyrmi rokmi s veľkou oduševnenosťou vyvolili. Veď i včul budeme k nemu verní. Pre ľud je len ľudová strana dobrá a pre liberálov a židov je tá strana, ktorú chce zastupovať Haydin.

Kresťania, držme sa kresťanskej ľudovej stany. Nikto nám nesmie v tomto prekážku robiť. A páni úradníci nech radšej v kanceláriach sedia a usilovne pracujú, lebo i tak u nás po úradoch je mnoho roboty a reštancií.

A pán hlavný slúžny Cselko nech sa rozpamätá na to, že už raz mal hrmavicu nad sebou. Tiež aj na to nech myslí, že pred štyrmi rokmi rychtárov nenavádzal na Haydina, lebo mu vtedy nebol priateľom. A či sa Haydin odtedy polepšil, alebo pán slúžny Cselko obliekol inú košeľu? Ozaj, jako sa časy menia!

Eudák.

Pri voľbách nie na terajšok, ale na budúcnosť hľadme.

Volebné obrazy z okresu čacanského.

Udalosti, ktoré každý týždeň s toľkou radosťou čítam a vždy so zvedavosťou očakávam, priviedly ma k tomu, aby som raz aj sám osobne prišiel kuknúť do tej našej chýrnej Čace a vlastnými očami sa presvedčiť, jako sa tam tí páni liberálni robotníci vycibrelí a jako by radi tých našich horlivých, nezlomných ľudákov kresťanských s tou liberálnou kašou namazali? No verte mi, drahí bratia ľudáci, neobanoval som, že som tri dni strávil v tom vašom okrese čacanskom, lebo nad kúskami, ktoré tí liberáli-robotníci na Čaci a v okrese prevádzajú, toľko som sa nasmial, že si ešte dnes brucho chytám.

Neni som síce maliarom, ale predsa dakoľko obrazov zo zkúsenosti mojich nakreslím. Jestli to len maškary bude ukazovať, to neni moja chyba, lež tých pánov liberálov, ktorí sami zo seba také maškary robia, že pri pohľade na ne, ľudáci sa nevedia chutného smiechu zdržať.

Židovská veľká noc.

Blížila sa židovská veľká noc, Na čacanský most pribíjali zástavky. Z Madajovskej Hory doviezli dva vozy čečiny, uvili z nej venec na pätnásť rifov, postavili bránu a papierkami na ňu vylepili že «Isten hozott», čo po slovensky tolko znamená, že: Boh ňa dovedol alebo vítaj kamarád. Pýtam sa Zuzy Kukurice, čo práve vyšla od Zubatého, či snáď cez túto bránu páni židáci z Čace chcejú opakovať vysťahovanie z Egypta?

— Nie — odpovedá mi — lež tu budeme vítat jakéhosi pána, pri ktorom nám za dva týždne bázro dobre bude, a tohoto nám páni vynašli, keď na nahovárky chodili kdesi do Pešti a dovedú nám ho, aby sme pri ňom, na tento prednovek dačo užili.

Mnoho som z tej reči nerozumel, preto som hľadal vývod ďalej. Postretnem chlapa v sviatočnom rúchu, v novom kozuchu, pekne vyglancovaných čižmách a s rúžencom na krku.

— Janko, čo ste sa tak dnes vyparádil? — pýtam sa ho.

— Pán veľkomožný Orván a Madaj idú robiť volbu — odpovie mi.

Myslím si: ten Jano naopak vraví, ale hádam, predsa dačo z neho vyberiem.

— Čože snáď rychtára alebo farára budú voliť? — vyzvedám sa ďalej.

— Paroma! Ablegáta chcú voliť! — odsekne mi krátko.

— Nuž ale — odpoviem ja — veď vy máte ablegáta poriadneho, dobrého, ludu oddaného, smýšľania kresťanského, ktorý vás dovčulku zastupoval tak, jako žiadon predtým?

— Však je to pravda — povedal Janko a chytí si rúženec na krku. — Ale naši páni a naši židáci, zato že je dobrý kresťan a priateľ ludu, keď zas tá liberálna ožíva, verného kresťana nechcú, ale hľadajú si takého, čo by pre kresťanov na oko bol kresťanom a pre židov bol dobrým židom, aby náš dobrý kresťanský lud mu veril a páni židáci tiež mohli byť s ním spokojní.

— Janko! — pýtam sa — či takéto dvojživotné zviera by sa tiež mohlo najst na tejto našej zemeguli?

— Jakoby nie? Veď naši páni a naši ži-

dáci sú veľmi múdri a zvláštne Madaj, keď si doma trochu chochmesu nabere a pán Orván keď si trošku modzgy potrasú, tí dvaja vedia aj z dreva železné koliesko ukuvať.

— A ukuvali teda takého zázraku — odvetím ja — čo by aj židom aj kresťanskému ludu sa vedel páčiť? Čo by predkom židákov privábil a chrbtom ludu kresťanskému sa zaľúbil?

Jankovi začalo byť teplo, zvrtnul sa a nechal ma tak. Ja som rozmýšľal, dúmal a prišiel som na to presvedčenie, že synovia tohoto sveta figliarski liberáli, čo aj z pekla neberú huncútstvo, vymudria takéto veci, čo aj im je prajné, aj kresťanský lud náš bolo v stave omámiť a zviať. Figlom ale liberálnym už len hlúpi otreštenci veria. Dobrý kresťanský lud náš sa viac nedá vodiť za nosom. Ten lud prebudený, poučený už vie, kto sú jeho priatelia, ktorým má veriť, ktorých má nasledovať a falošným liberálnym prorokom viacej nesadne na lep.

Vítanie liberálneho kandidáta.

Svitnul deň sobotný a na Čaci všetko sa hýbalo. Židáci a panáci čacanskí hŕnuli sa ku mostu pod liberálnu bránu. Bubnovali po celom okrese, aby naverbovali aj gazdov na to slávne privítanie kandidáta liberálneho, lež lud sa neukazoval, čo pánov liberálov trochu mrzelo. Našich Bystričanov nahovorili, že aby sa dostavili do Čace na ten deň, ku sláve pána Gyurissa, kandidáta ludového, ale keď po ceste sa dozvedeli, že ich k úcte toho liberálneho vlečú pozuchodili notárkovi z vozov a ten chudák dorazil do Čace sám.

Ku privítaniu usporiadali aj banderium. Furmani každodenne vozia drevo do Čace; našim pacholčekom dali po štyri koruny a tí vypriahnuli konikov z fúry, sadnuli na ne v každodenných pracovných košelách, prijazdili ku bráne a veselo dobierali za chvíľku parády lacné korunky.

Páni liberáli sa ale už pri tom vítaní medzi sebou povadili. Každý chcel byť prvý. Reč privítajúcu mal povedať liberálnemu veľmožovi pán Achimvald. Toto poverenie škreglo veľkomožného Orvána, ktorý sa drží za tatka liberálov na Čaci, preto pána Achimvalda vytisnul a reč povedal on. Čert jako diabel.

Takto sa majú radi liberáli medzi sebou. Bolo rečičiek, bolo «éljen» u, len ľudu nebolo. Nachystanú koňskú huspenínu ale tiež musel ktosik zesť. Ku tejto pani liberáli posbierali každého hladného človeka po uliciach a ku huspenine aj trochu liberálnym pivom ich ponúknuli a bolo po Kačinej svadbe.

Po Čáci všetci židáci a liberáli povystrkovali zástavy, daktorý aj tri štyri vystrčil na strechu. Celá hora zástav liberalných visí na čáci, tak že keby zástavy volily ablegáta, ten liberál by aj zvfázil. Však ale ohromná väčšina ľudákov kresťanských nie sú žrtky z dreva liberálnou farbou namazané, ale majú srdcia kresťanské a tieto tú liberálčinu viac neprímu a tie liberalné čacanské zástavy jako sa zjavily na strechách, tak aj zmiznú, keď úprimné srdcia kresťanské a pevná vôľa ľudákov tú malú hrstku liberálov pri voľbe porazia. Jako pyšno tie liberalné zástavy vystrkovali, tak zahanbeno ich budú skovávať.

Liberálny kandidát Lévai.

Ten pán liberálny kandidát, ktorého posmevavý duch ľudu v bystrickej doline nazval Revajom, na Skalitom Nalevaj, v Oščadnici Vylevaj, po skončenom slávnom privítaní povedal svoju programnú reč.

Bratia ľudáci! Viete čo je to ten program? To sú tie zásady, tie úmysle, ktoré ten kandidát na sneme, kde sa o nás budú zákony robiť chce a bude zastupovať. Dobre teda preskúmajte tento program toho liberálneho kandidáta, čo je v ňom, či sa s vašou vôľou srovnáva, či je vám v každom ohľade prajný. Lebo ľud sám len jedenkrát môže vôľu svoju, jako sa má celá krajina spravovať, na javo dať a to pri voľbe, pri oddávaní hlasu svojho.

Boháči, kapitalisti, fabrikanti, veľkostatkári, sa vedia postarať o seba, tí nezahynú. Ale ľud ten sa len tak môže starať o seba, keď hlas svoj pri voľbe len na takého muža oddá, ktorý ľud a záujmy ľudu na sneme zastávať bude. Jak si vyvolíte ablegáta sebe neprajného, ktorý včul pred voľbou všetko sľubuje, po voľbe ale len svoje záujmy zastávať bude, potom už bude neskoro sa žalovať a bedákať, že sa každý po tebe vozí, že tie farchy rastnú, že pre výživu do Ameriky utekať musíš. Márne tvoje horeko-

vanie, preto včul si rozmyslí, ľudu môj dobrý, aby si len na takých hlas svoj odovzdal, ktorí ľudu prajné, našej chudobe poľahčujúce zákony budú žiadať na sneme, ktorí znajú teba, tvoje biedy, tvoje žiadosti, ktorí medzi tebou žijú, reč tvoju znajú, teba milujú a tebe srdce svoje dajú.

Rozváž si to dobre, ľudu môj drahý, čo obsahuje ten program toho liberálneho kandidáta a jakým ti bude priateľom, keby ti naň hlasoval.

Ten pán baron Lévai, ktorý včul o tvoju dôveru ťa prosí a modlíka, je človekom cudzím, reči našej slovenskej nezná, s tebou sa ani len povyprávať nevie, pred päť rokami ho vláda vymenovala na Čacu za dozorca vysta-hovalectva amerického. Prišiel vtedy do Čace, kde mal bývať, kde mal úradovať a kde mal dozierať, aby sa manipulácia s cestujúcimi do Ameriky spravodlivo prevádzala a keď raz uvidel Čacu, povedal, že do takéhoto škaredého hniezda veru on neprinde, tu on bývať nebude, tak sa mu tá naša Čaca a jej okolie zošklivilo. Ba čo by bol povedal, keby mu bolo prišlo do Novej Bystrice alebo do Radvostky prijs bývať. Naša chudoba, naše okolie, naše doliny a grúne mu tak smrdely, že radšej z dobre plateného úradu zadakoval, jako by na Čacu medzi nás mal prijsť bývať.

A včul by mu ablegátstvo čacanské voňalo! Včul do voľby sa mu Čaca a celé okolie ľúbi, včul by nedbal, keby sa nám na krky zavesiť mohol. Včul ale vy drahí bratia, ľudáci kresťanskí mu povedzte: keď ste nás vtedy nechcel vy, včul my nechceme vás! Hľadajte si okres iný, ktorý vám lepšie bude voňať, jako tá naša chudoba, jako tá naša vrškovatá, skalnatá Čaca a jej ľud. Kto od nás utekal, ani nás vidieť nechcel, jako ten môže mať lásku k nám, jako ten môže porozumeť túžby a bolesti srdca nášeho?

(Dokončenie nasleduje.)

Zradca je horší od nepriateľa.

K voličom okresu Szempc.

Liberálnym kandidátom okresu Szempc je akýsi Hugó Krolop, direktor špiritusových fabrikantov, Tento panák vydal jedon leták, v kto-

rom sa až do tretieho neba vychvaluje a sľubuje voličom neslýchané veci, nad ktorými sa každý poriadny človek len zasmiať môže. Povážte len, jako ten cesnakový liberál do sveta blúzni. Že on vraj pracovať bude na tom aby bolo *drahé zbožie a lacná múka*. Počuli ste to už voľakedy? Vtedy by všetci sklepari vyšli na mizinu.

Že sa postará o to, *aby lichva bola drahá a mäso lacné*. Za to by mu mäsiari mohli do blaznov nadať.

Usilovne bude pracovať na tom, aby krčmári *vino draho kupovali a lacno predávali*. Je-li to možné? Však mu to neveria ani tí šenkári, ktorí budú jeho najlepšimi kortešmi.

Sľubuje do každej obce darmo *bujáka a kanca*. V jednej obci ho poprosili aj o to, že keď im už aj bujáka a kanca dá, aby im dal aj capa.

Sú to samé hlúpe táraniny, na ktoré človek nemôže použiť ani to porekadlo: «sľuby sa sľubujú a blázni sa radujú». Keby nám sľúbil hodiny na vežu aj s retiazkou, to by sme mu ešte skôr uverili, jako také blbštvá, o ktorých aj ten najjednoduchší človek dobre vie, že sa nemôžu stať.

Aj to sľúbil ten ubohý tatár, že *potravné dane budú zmenšené*, ba aj celkom zotrené. Ach ach, pane Krolop, vy to sľubujete, ako podporovateľ včulajšej vlády, ktorá už v najbližšom čase milliony a milliony by chcela dať odhlasovať na vojenské výdavky a na drahé válečné lode, ktoré Viedeň na konto Uhorska už včul dá stavať. Chudiaci, neboráci! Aj zápalky chcú od včulajška nie po jednom, lež po dva krajciare predávať a oni sľubujú ulavenie dani, porcie. Keby radšej úprimre chceli do života uviesť tie zákony, ktoré kresťanská ľudová strana vybojovala v prospech chudobného, hospodárskeho ľudu. Škoda ozaj liberálom také bláznivé huby spomínať.

Ten židovský kandidát vydáva sa aj za priateľa *hospodárskych spolkov*. Pekný priateľ! V Šárffi sľúbil potravnému spolku, že nazpät dostane licenciu, jak budú naň hlasovať. Keď je voľakto takým úprimným priateľom gazdovských spolkov, nech teda bezzistne pracuje v ich prospech a nielen vtedy, keď ho vyvolia za pána veľkomožného.

Vystatuje sa pán Krolop aj s tým, že je on tajomníkom gazdovského spolku, ale vo svojom letáku ani len slovičkom nezatrucuje bōrziánerské hry s papierovou pšenicou, ktoré sú príčinou nízkej ceny obilia a toho, že roľník mnohokrát za bagatel musí odpredať ten krvopotne zarobený chlebiček.

Hraničiarsky ten kandidát v jeho letáku ani slova nemá o progressivnej (postupnej) dani, dľa ktorej veľkostatkári primerane svojim dochodkom väčšiu daň mali by platiť. Predsa ale opováži sa o sebe hovoriť, že je on «agrár» a priateľ hospodárov. Čerta je!

O všeobecnom volebnom práve tiež ani listierky nepíše ten šunkový kandidát, predsa ale známy národnik Olasz z Papkōrmösdu je jeho rečníkom pre slovákov, ktorí si žiadajú všeobecné volebné právo. Takýto človek nemôže byť úprimným priateľom chudobného ľudu, kdežto pán *Csizmazia* ablegátsky kandidát kresťanskej ľudovej strany verejne sa vyznal za priateľa *statočného* všeobecného volebného práva.

V tom letáku mi zvlášte jedno napadlo. Pán Krolop ani len listierky neztratí o našich katolíckych požiadavkách. Nesľubi, že bude brániť naše katolícke školy, ani či je za katolícku autonomiu.

O sekularizácii tiež čuší. Vidno, že je nepriateľom katolíckych kňazov, bo im tú jeho písanú muchotrávku ani neposlal. Veď ale dobre urobil, že ich stou gebulou nepoctil. Vidno z tých čarbanín, že pán Krolop nás katolíkov, ktorí sme v ohromnej väčšine v tomto okrese, ani si nevšimne, s nami spolu necíti a preto v ňom žiadnej garancie nemáme, že on ako liberál bude brániť našu cirkev katolícku proti nepriateľom, ktorí v podobe socialdemokratov a freimaurerov ju dočista chcú zničiť. My len toľko vieme, že i pán Krolop pracuje na vzkriesení tej starodávnej, 40-ročnej tatárskej liberálnej strany, ktorá našich voličov tak škaredo prenasledovala, ktorá nám zavesila na krky civilné sobáše, ktorá spotvorila volebný zákon a ožobračila uhorský ľud, tak že včul hufami musí utekať do Ameriky; ktorá natoľko oslabila kresťanské povedomie nášho ľudu, že v terajších časoch každého opravdového katolíka a verného syna cirkvi držia za klerikála a ultramontána. Na túto raz už zdochnutú a zase z hrobu stá-

vajúcu stranu poriadny, statočný človek nemôže hlasovať.

Drahí bratia sempckého okresu! Slovenskí katolíci držíme sa zmužile pri tejto voľbe, aby nás nezahaňbili uhorskí katolíci, ktorí stoja stále, pevne jako múry hradné, nasledujme ich, aby nás dar nesviedol, hrozba nezklonila, lebo len vtedy bude vidieť svet, že ešte žije v slovenskom ľudu tuhé kresťanské presvedčenie a horúca láska k matičke našej cirkvi svätej, keď všetci budeme hlasovať na kresťanskú ľudovú stranu.

Abcug Krolop!

Nech žije Franc Csizmazia!

Verný syn katolíckej cirkvi.

Za katolícke záležitosti nemožno privela urobiť.

Pre Liptov a Oravu.

Dľa predpisu cirkevného a nariadenia sv. Otca Piusa X. žiaden katolícky kňaz nesmie vystúpiť za krajinského ablegáta bez dovolenia svojho biskupa a bez dovolenia toho biskupa, v ktorého diecesi vystúpiť chce, A to sa i samo sebou rozumie. Lebo dľa práva cirkevného žiaden kňaz bez dovolenia svojho biskupa nesmie zanechať svoju stanicu. Keď na vyšej troch dní chce sa vzdialiť od svojej stanice, musí mať k tomu dovolenie biskupa a musí sa postarať o zástupca. Ablegát kňaz bez dovolenia biskupa musel by itak doma sedieť a taký ablegát, ktorý nenavštevuje zasadnutia snemové, nestojí nič.

Osvietený pán biskup spišský zakazuje každému kňazovi svojmu vystúpiť za ablegáta. Že k tomuto zákazu, v práve cirkevnom sa zakladajúcemu má právo, tajiť sa nedá. Pravdepodobne k tomuto zákazu osvieteného pána biskupa priviedlo to, že spišská diecesa má málo kňazov a na poli duchovnej práce ešte väčší nedostatok by sa ukazoval, keby viacerí kňazi za ablegátov boli vyvolení. Možno, že k tomuto zákazu osvieteného pána biskupa priviedlo i to, že v blízkej minulosti pre prílišnú rozčulenosť pri volebných pohyboch život náboženský mnoho utrpel, príkladom sú Ružomberok, Černová, Lúčky atď.

V spišskej diecesi traja kňazi chceli ako ablegátski kandidáti vystúpiť: H. Haluška s kresťan-

ským ľudovým, J. Richter s liberálnym a M. Bajor s národnarským programom. Osvietený pán biskup ani jednému nedovolil vystúpiť. Haluška sa podrobil zákazu, Richter a Bajor posavád ešte nie. A preto osvietený pán biskup vystúpil proti týmto prísnejšie a upozornil ich, že jak sa ďalej budú protivíť jeho zákazu, nútený bude ich *suspendovať*.

Nechceme predpokladať, že by sa právnomu zákazu biskupskému protivili, veď sú kňazi, ktorí svojmu biskupovi pri posviacke poslušnosť slúbili. Jestli by ale predsa sa protivili, nasledovala by suspensia a Hodžovci by zas na nich ukazovali ako na mučeníkov, zas by sa búrilo a mnohé duše by zas škodu utrpely. A kto by bol škody príčinou? Osvietený pán biskup? Rozhodne nie! On žil právom sebe daným. Ale vzdorovitost Richtera a Bajora. Veď na miesto nich najde sa i sto iných kandidátov a že ani záujem cirkvi nepožaduje, aby oni vystúpili vidno i z toho, že za Bajora sa len Hodžovci, za Richtera len židia a luteráni oduševňujú.

Jestli by Richter a Bajor predsa vystúpili, ťažko by sa prehrešili proti poslušnosti vrchnosti cirkevnej podlžnej. A z toho jaké poučenie nasleduje pre voličov?

To, že dľa svedoia nesmejú hlasovať ani na Richtera, ani na Bajora, lebo hlasujúc na nich podporovali by jejich neposlušnosť, dopustili by sa toho hriechu, ktorý sa v katechisme cudzým hriechom menuje, hriechu neposlušných kňazských kandidátov účastnými by sa stali kroz ich pomoc, totižto hlasovanie A o tom každý zdravého rozumu kresťan-katolíka presvedčený byť môže, že účinkovanie takto vyvoleného ablegáta nebude sprovádzať božie požehnanie.

Nám kope jamu, kto nášho nepriateľa dopomáha k moci.

Z levočského okresu.

V našom okrese panujú prítomne tuhé volebné pohyby. Dve stránky stoja oproti sebe. Kresťanská ľudová strana a strana starých liberálov. Kandidát kresťanskej ľudovej strany je dr. Michal Dömötör, známy bojovník našich kresťanských zásad a pohybov. Pochodil už skoro všetky obce okresu a všade prijali ho s tou

najväčšou oduševnenosťou a radosťou. V každej obci predložil obsirne svoj program a program kresťanskej ľudovej strany. Rozpovedal nám, ako ľudová strana chce zmenšiť daň a to nielen pozemkovú, lež každého druhu, aby volebné právo roľníkov pri tom neutrpelo, chce to právo volebné rozšíriť na všetkých občanov, ktorí daň platia, už či peňažitú, či daň krve. My sme s jeho programom úplne spokojní a všetci pracujeme na tom, aby sme si ho vyvolili za nášho vyslanca.

Levočský okres roku 1895. bol prvý, ktorý v osobe dr. Jána *Zelenyáka* poslal vyslanca kresťanskej ľudovej strany do krajinského snemu. Toho sme si vtedy s veľkou oduševnenosťou zvolili. Roku 1896. ale pre ukrutné násilensťvá *Bánffyho* pohoničov a pre nespravodlivé prevedenie voľby, náš okres prešiel do rúk liberálov. Títo nesvedomití liberáli, ktorých pred piatimi rokmi mienka občanov zmietla z politického dejišťa, teraz poznove vstávajú hore zo svojich hrobov a zas chcú nad nami panovať a nám rozkazovať.

V našom okrese natiskajú nám za kandidáta jedného takéhoto starého liberála v osobe grófa *Csákyho*. Bratia voličia! Dobré viete, že my kresťanskí občania tejto krajiny čo musíme ďakovať *Csákovcom*. To, že nám na krky hodili civilné manželstvo, civilné matriky, ktoré sme my veru nepotrebovali, ani ich nepotrebojeme, a ktoré zapríčiňujú nám len zbytočné výdavky.

Teraz, keď v krajinskom sneme pojednávať sa majú tak vážne otázky, ako: katolícka autonómia, volebné právo, spravodlivé sriadenie daní atď., my týmto liberálom dôverovať nemôžeme. A pokiaľ gróf *Csáky* tiež do ich tábora patrí, nemôžeme v ňom ani dôvery mať, ani nesmieme naň hlasovať. Ale áno, hlasovať musíme a budeme na dr. *Michala Dömötöra*, kandidáta kresťanskej ľudovej strany. To je tá strana a to je ten človek, ktorí poznajú našu biedu, naše úzkosti, naše potreby, lebo z ľudu pochádzajú. Dr. *Michal Dömötör* vie, čo nám treba, kde nás bolí, a tak, keď si ho vyvolíme, bude vedieť, kde čo má liečiť, čo nám má vykonať. On bude vedieť zastávať naše práva a práva našej utlačenej katolíckej cirkvi. Preto, drahí bratia, voličia okresu levočského, pri tejto

voľbe hlasujme na dr. *Michala Dömötöra*. Uvidíte, že, keď si ho vyvolíte, nezklamete sa v ňom. Nech žije kresťanská ľudová strana a náš kandidát dr. *Michal Dömötör*!

Vyhýbajme našim nepriateľom a podporujme našich bratov.

Z prievidského okresu.

Strana pána *Kolomana Brestyenzkyho* stojí ako skala. Radosť pozrieť na našich milých bratov ľudákov. Stoja do jedného kolo svojho kandidáta, držiac do výšky jeho zástavu, pod ktorou len zvíťaziť možno. Oduševnenosť voličov je veľkolepá a v nej podiel berú aj naše hrdínske ľudáčky. Nielen vence vijú a prespevujú volebné pesničky, lež aj kortesujú a robia náladu. Tak treba, nech oduševnenosť matiek prejde aj na mládež, veď ona prevezme naše dedičstvo, i ona sa bude boriť za tie šlachetné ciele, ktoré nás v našom boji oduševňujú.

My ľudáci okresu prievidského sme nepremožiteľní a s radosťou badáme, že aj naši susedia nemci vo veľkom počte sa k nám pripojujú. Nemecké Právno celé je naše. V Handlovej liberalný kandidát sotva má voliča a keď aj má, musí ho draho kúpiť. Ani gajdlania nie sú viac takí krutí liberáli, akí predtým boli. Aj tam máme súdruhov.

Nuž a slovenské obce ako stoja? Výtečne! Samí ľudák. Hrdínski to bojovníci zásad kresťanských. *Dulnica*, *Kanianka*, *Poruba*, *Lazany*, *Nepali*, *Sebedráž*, *Pollus* pod bielou zástavou chcú ísť na voľbište. Či to neni sláva? Či to nenie radosť pre pána *Brestyenzkyho*? Kde-tu najde sa biedny liberálik, ktorý lašuje, či by neobdržal dakú odmenu za jeho votum. Neni sú to tak liberáli, lež bez poctivosti lakomci. Týchto si nikto necťí.

A akí sú tito bedári, taká je aj celá stránka liberalného protikandidáta. Židáci a úradskí, *Pálffyho* jágri, pisari a hajníci. Toto sú jeho hlavné korteši. Mimo týchto najal si v *Prievidzi* dakoľko lahtikárov, socialdemokratov a korhelov, ktorí ani vota nemajú a s tymito sa potíka po dedinách, kde ho ale ľud počúvať nechce a pere ho von i s jeho perepuťou liberalnou. Liberalnému protikandidátovi pomáha žid *Spitzer* z

Prievidze. On sedí vedľa neho keď kortešovať ide a jemu slúbili liberáli dvetisíc korún, jestli dožene na voľbu sto voličov. Kto by sa ale dal tomu židákovi zakúpiť? Aj starý Sporzon brka a lieta s liberalným protikandidátom a sľubuje všeličo, len že Sporzona nikto si tu nevšimne. V Koši to sľuboval, že vypravotí košovcom horu od pánstva. Tomu ale Košovci neuverili, lebo veď už dvadsať rokov vede pravotu za tú horu, dostal za to štyri tisíc korún a hory kde nič, tu nič.

Ako že môže Šporzon vyhrať tú horu, keď on s Pálffyckými za Rudnaya kortešuje? Nedajte sa oklamať košovci! Pánske sľuby na zajačom chvoste! Nezabudnite to.

Nuž a tí notárokovia a slúžnovci čo sľubujú? Zákon zakazuje kortešačku týmto panákom a hľa, oni sú jadrom liberalného protikandidáta. Inokedy neznajú sedliaka, ba ani mu nezadakujú, keď ich uctive pozdraví a teraz akí sú milí, aj by si zatančili s našimi gazdinami. Neverte im. Veď aj teraz nadávajú ľudákovi, že je to len čvarga sedliacka, že vraj Rudnayho stránka je pánska.

No nech je. My práve preto sme na pána Brestyenzkyho, lebo i on je roľníkom, ako aj my. Svoj k svojmu hovorí sa. Páni k Rudnaymu, a sedliaci k Brestyenskymu. Uvidíme, kde bude väčšina!

Liberáli toho čudného protikandidáta rozširujú rozličné cigánstvá, ien aby ľudákov naplašili. Už sa nám aj s vojskom vyhrážali, už aj mali prísť husári do Sebedražia, len že ich slúžny na prísne zakročenie pána Brestyenzkyho odvolal.

Po týchto pripravách vopred súdiť možno, čo sú to za ľudia tí liberáli aj s jejich kandidátom. Lež márne sú ich kortešačky a hrozby, prepadnú. Musia prepadnúť, lebo nás ľudákov tri razy toľko je, koľko je liberálov. Toto mrzí notára Gregora, preto teraz s tým mámi ľud, že vraj nenie rozdielu medzi ľudovou a liberalnou stranou, že vraj my katolíci s vládou mali by sme držať. Takéto blbctvá trepe Gregor a ľud sa mu smeje.

Aj bojnícky notár sa vyhrážal opatovskému Jalakšovi, že mu vezme «iparigazolvány», jestli na liberalného kandidáta hlasovať nebude. Hoho pane Kozdierka, vy pracujte vo vasej kancelárii

a nechvastajte sa s takými právami ktoré nemáte, lebo veru zle pochodíte.

Hľa, takto barví strana liberálneho kandidáta. Tej sa my ľudáci nezľakneme. Naším poslancom bude Koloman Brestyenzky. Živ ho Boh i s jeho voličmi!

Katolícke pohyby každý podľa svojej sily je povinný podporovať.

Z okresu ľubovenského.

Koľkorazy prečítam nášeho blahodarne účinkujúceho «Kreššana», vždycky akási príjemná uspokojenosť sa ma zmocní. Dočítam sa v ňom síce i nemilých udalostí, ktoré by sa medzi nami kreššanmi stávať nemaly, keď však vzdor toho prljemnými citami cítim sa byť opanovaným, kedykoľvek nášeho «Kreššana» z rúk zkladám, toho príčinou je to moje od dávnejšia už vyvinuté povedomie, že my čitatelia «Kreššana» vlastne jednu krásnu familiu tvoríme. Osobne sa pravda najviaceri neznáme, máme iné a iné predstavensta, jak duchovné, tak i svetské, delia nás hranice stolíc, delia nás vrchy, doliny a rieky — a predsa vieme jeden o druhom. Dopisujeme si cestou nášeho milého «Kreššana», jako najlepši bratia. Kto z nás žalosť má, opíše ju v «Kreššane», aby sa mu umenšila. Kto má radosť, tiež usiluje sa ju sdeliť, aby sa mu zmohonásobila.

Tak to má aj by. Veď sme hratia, ktorých tá istá viera, tie isté snahy a túžby, tá istá bieda spájajú. Áno, len tak uskutočníme heslo nášeho «Kreššana»: «svoj k svojmu» a »v sdrúženíu sila».

V smysle týchto myšlienok chcem i ja prítomnými mojimi riadkami obecnstvu «Kreššana» niečo radostného sdeliť.

V pamätný deň totiž slávneho Nanebevstúpenia Krista Pána, prišiel k nám do Podolína kandidát kreššanskej ľudovej strany ľubovenského okresu, aby sa nám predstavil a spolu svoju programnú reč predniesol. Viem dobre, ba v duchu i vidím ten úsmev mnohých čitateľov «Kreššana», s ktorým si myslia: no ba veru si nám povedal novinu!

Nuž pravdu máte. Kandidát na ablegátstvo, programná reč, korteš — nič nového na svete

Obzvláštne po čas všeobecnej voľby a kde ich dvoch-troch vystupuje. V takých okresoch je tých toho druhu «novín» až toľko, že nektoré prísnejšie ženičky, aby muža v dome zadržaly, i k tomu — zvlášte v zime — osožnemu prostriedku sa utíkajú, že chlapovi krpce skryjú. Ale pravdu mám i ja, keď príchod nášho kandidáta radostnou novinou nazývam. My, totiž voličia ľubovenského okresu, ktorí sme — vyjmúc našich krčmárov a niekoľko úradníkov — všetci katolíci, ešte doteraz nemali sme príležitosť na ľudového kandidáta odhlasovať.

Natoľko boli sme zbabelí, nie chlapi, že je-

Dr. Elek Spett
ablegátsky kandidát kresťanskej ľudovej strany
okresu Somogyszill.

dinký jeden náš bývalý ľudový kandidát, keď nás preskúmal, za dobre uznal za kandidatúru pred voľbou zaďakovať.

Teraz ale, vďaka Bohu a česť našim duchovným otcom, už sme prebudenejší. «Kresťan», «Naše Noviny», sošity Katolíckej Jednoty vytrelý spánok z očí našich. Vyjmúc niekoľko slepých a zbabelcov, čisto už vidíme, že nie je nám dosť v kostole naše pobožnosti vykonávať, na odpustý chodiť, na školy obete donášať, lež že povinnosťou našou je starať sa i o takého človeka,

ktorý by tam, kde sa zákony robia, t. j. na sneme, nás zastupoval a v čas potreby bránil by naše cirkevné majetky, naše kostoly do ktorých s radosťou chodievame, naše školy, na ktoré ačpráve s veľkými ťažkosťami, ale vďačne prinášame obete, aby sme nepochodili jako tí poľutovaniahodní Francúzi.

Že to všetko čisto už vidíme, toho dôkazom je i to, že sa už nekryjeme po nizvodkách, neopijeme sa na predok, keď ľudový kandidát k nám prísť má, aby sme reči jeho rozumieť nemohli, lež ideme mu v ústrety s bandou, na koňoch, v hasičských čiapkách a jake už parády vystrojif môžeme a programnú reč čistým rozumom počúvame.

Takým spôsobom privítali sme nášho ľudového kandidáta i v Podolincu, v Ružbachoch nižných a vyšných, v Lackovej, v Malej Lomnici, kde obzvláštne neočakávanou úprimnosťou privítaný bol náš kandidát. Na základe toho potešiteľného všeobecného prebudenia teraz si už len to žiadame a Boha prosíme, aby sme čím skorej po voľbe boli a zavolať mohli:

Nech žije Anton Beszkid prvý ľudový kandidát ľubovenského okresu!

Čitateľ «Kresťana».

Podľa rozumu a citu katolíckeho, a nie podľa vrecka vážme zásady.

Nyitrazsámbokrét.

Naši liberáli ešte nemajú *éljen*. Na všetky strany behajú, sháňajú sa, kandidátov chytajú, ale nikto im nechce na lep sadnúť, každý, ktorého len oslovia o prijatie liberálnej kandidatury, takto im odpovie:

— *Čo som blázon, vystúpiť, peniaze troviť a haňbu získať!*

Ale liberáli nemajú pokoja. Dňa 2. mája držali v Žabokrekoch poradu, na ktorej účasť brali: Dopcsányi hlavný slúžny, Abaffy prievádzský slúžny, Štefan Rudnay, Ján Majtényi, Kvas-say, Blaskovics, všetci noiári a okresní židia. Poradu otvoril Blaskovics a predniesol, že jejich liberálna strana proti kresťanskej ľudovej strane nemá žiadnej nádeje na víťazstvo, to tým menej lebo že ľudová strana je dobre organizovaná; ich kandidáciu ale nikto prijaf nechce. Aby však

pán föispán nemal za zlé, odporúča, aby porada ku pánu föispánovi vyslala niekoľko pred-

Dr. Tomáš Prakatur
ablegátsky kandidát kresťanskej ľudovej
strany okresu moháčskeho.

nejších liberálov, aby sa s ním ustáliť mohli straniva osoby kandidáta.

Po Blaskovicsovi prehovoril Štefan Rudnay a všemožným spôsobom dokazovať chcel, že veru jejich robotná (ba darobná strana) má tu výhľady na víťazstvo, že on dovede všetkých voličov z Rudnianskej doliny pre liberálnu stranu, že už keď pre iné nie, aspoň preto, načim tu hneď liberálneho kandidáta postaviť, aby prednejší ľudáci do prievidskeho okresu nemohli ísť kazíť smutné výhľady na víťazstvo jeho syna Lojza.

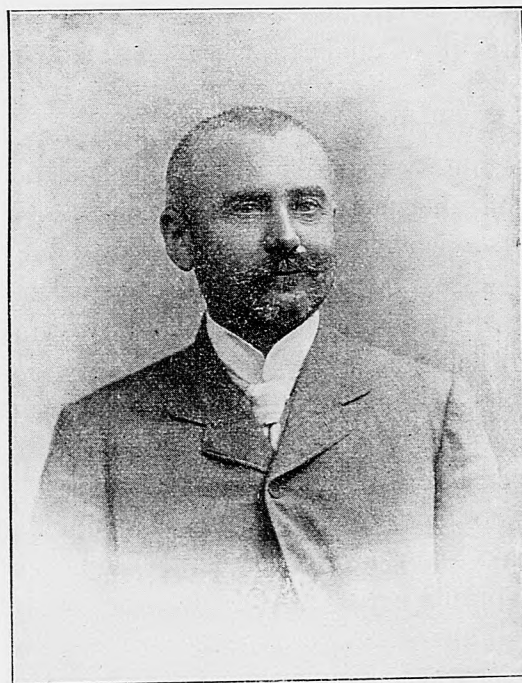
Ladislav Kvassay zasek vyslovil sa, že všetko pachorenie liberálov v žabokreťskvm okrese je marné, odporúčať, aby ľudovej strane protikandidáta nepostavili, lebo že ten špatno buchnúť musí. Na to zdvihol slovo Abaffy, prievidsky slúžny a spomenul, že to síce není pravda, že by celá rudňanska dolina tak zalúbená bola do tej robotnej (darobnej) strany, ale aj on za to dobre stojí, že väčšinu polovičku voličov dovleče do liberálneho tábora.

Ku koncu porady ohlásil sa aj Gyurcso notár belanský, že vraj on za všetkých Belancov garantuje pre liberálnu stranu!

Konečne v tom sa usniesli, že vymenovanie za kandidáta ponechajú liberálnemu apuškovi, föispánovi a že k nemu vyslaná deputacia aby mu dôkladne vyjádri, že až bude mnoho, veľmi mnoho peňazí, vtedy istotne bude aj dôvera, lebo že vraj svet nijako nechce sa oduševňovať za tú robotnú (darobnú) stranu.

Za kandidáta liberálnej strany spomína sa Dopcsány, žabokreťsky hlavný slúžny, ale jeho nechcú liberáli z horného vidieku a radšej by chceli Jána Majtényiho, ale tohoto zas nechcú liberáli z dolného konca. Aj Sporzon sa hlási za liberálneho kandidáta, toho ale každý vysmeje. Slovom, liberáli v našom okrese podobní sú tomu, kto sa topí a britvy sa chytá. Aj oni sa pachoria ale marné všetko.

Ja mám častejšie príležitosť počuť, že jako kde stojí tá židovsko-liberálna strana a všade dostanem za odpoveď, že vraj u nás je len náš žid za tú liberálnu stranu, my ostatní sme všetci až do jedného s telom i dušou za kresťanskú ľudovú stranu. Chynorany, Zkačany, Hradište. Navojovce, Nedanovce, Szolcsany, Velké

Franc Darányi
ablegátsky kandidát kresťanskej ľudovej strany
okresu Baksa.

Bélice stojí ako skala, proti ktorej ani brány pekelné nezvífazia!

Že robotná strana! Veru už začala sa polná práca, okopavavka repy, potrebovali by sme ro-

botnú stranu, ktorá by si rukávy vysukala, aby nám tá polná robota od ruky išla. Ale tej robotnej strane, ktorá len naše vóta chce, ťažiť sa robíť; oni sú podobní cigáňovi, ktorý keď ho volali do pola okopávať, odpovedal:

— *Čo som ja sedliak? Nech ten robí!*

A išiel do chladku, tam sa vyvalil a díval, jako sa sedliak trápi. Aj naši liberáli len z chladku sa na nás dívajú, jako mozolne si kúsek chleba vyhadávame a predsa si dali meno, že sú oni «robotná strana».

Mešťan.

Jak si kresťan, drž sa ľudovej strany.

Z Oravy.

Veľká Ves.

Kresťania! katolíci! Slyšte, čo sa u nás pridalo; a jestli ste posavád nevedeli, ako liberáli kortešujú, ako našu vieru, naše kňazstvo prenasledujú, potupujú: prečítajte týchto pár riadkov a súďte sami. Presvedčte sa, či môžeme liberálom veriť, či môžeme liberálnych vládných kandidátov podporovať, ak sami nechceme pre nás, pre našu katolícku vieru jamu kopáť, hrob pristrojíť!

Náš osvietený pán biskup, ponevác liberál Richter nechcel naň počúvať, nechcel odstúpiť, a k vôli ablegátstvu radšej zanecháva svoju cirkev a svojich veriacich, suspendoval ho, krom malej omše, od všetkých inších služieb kňazských, a za administrátora jeho fary vymenoval hruštínskeho pána kaplána.

Toto nariadenie musel kubínsky pán prepošť, dekan-farán osobne nášmu farárovi doručíť. Ponevác ho pre kortešačky ani v sobotu, ani v pondelok doma nenasiel, popredku mu odkázal, že v útorok pred poludním znovu k nemu príde.

Tamojší ľudia veru pekne, veru krásne, po kresťansky očakávali vyslanca pána biskupa, ktorý len svoju povinnosť chcel ako dekan vyplniť.

Ján Richter, ten poslušný, príkladný kňaz, jednoducho odmrštil dopis biskupský, rieknuc, že ani na dopis, ani na biskupa nič nedá a vyzval svojho predstaveného dekana, aby sa von bral z farnosti. Pán dekan skončiac svoju úradnú povinnosť, chcel zanechať farnosť.

Na dvore farskom ale čakala ho už veľká zgerba, najviac luteráni, vopred na to prichystaní. A títo bezbožníci začali najprv nadávať tak nášmu pánu biskupovi, ako aj pánu dekanovi a potom do nášho pána dekana hádzali bлатom, vajcami smradlavými, do prs mu búchali a možno, že by ho aj boli zavraždili, keby nebol do izby sa navrátil. Tam sa za ním vrútili, začali ho biť, šarpať, vyhrážali sa mu, že ho hneď zavraždia, jak nezakričí «éljen Richter» a nepodpíše také písmo, jaké mu oni zadiktujú.

Náš pán dekan tam stál medzi nimi, jako Kristus medzi lotrami a ponevác zločincov zachrániť chcel od toho, aby smrteľný hriech «vraždu» na ňom spáchali, urobil, čo žiadali a podpísal, čo mu diktovali!

Bol to krásny obraz! Nevinný katolícky kňaz medzi divými lotrami, stá na jedného. No krásna to stránka richterovská, ktorá kňaza bezzbranného, ako mordári, nenazdajky tak napadne.

Dívajte sa, katolíci, čo sa s nami teraz robí a čo od richterovských liberálov očakávať môžeme!

Ak už žiadnej haňby, žiadneho katolíckeho citu nemáte, pomáhajte liberálom, pomáhajte aj vy biť vašich otcov, našich kňazov!

Nič preto! Boh všetko vidí. Mučedelníkov sme mali, ak potreba, ešte ich mať môžeme! Bezbožníci nech len napádajú našich duchovných otcov, našich pastierov. Možno, že nás katolíkov také nápady zobudia, že sa nám oči otvoria a zazreme ten hrob, ktorý si sami kopeme, tú prepašť, to peklo, do ktorého sa ženieme, ak liberálov za peniaze, za žranicu lahostajne podporovať budeme.

Richterovci, len tak robte! Len tak pokračujte aj naďalej!

Len zaslúžilých katolíkov vyznačme našou dôverou.

Z bystrickej doliny.

Dr. Emil Gyuriss, ľudový kandidát okresu čacanského, v sprievode Kolamana Briestyenský 1. a 2. mája vo viacej obciach držal svoju programnú reč. Keď prišiel do Zborova, veľmi milé prekvapenie ho čakalo; pri bráne, ktorá

bola ovenčená, čakali ho všetci voličia. V Zborove ani neni liberálneho hlasu. Tu ho voličia srdečne pozdravili a uistili, že od ľudovej kresťanskej strany neodstúpia. Odtiaľ poberal sa do Starej Bystrice. Čo ale urobili Zborovania? Aby ukázali lásku a oddanosť ku svojmu kandidátovi, sobrali sedem vozov, posadali na ne a odprevadili ho do Starej a Novej Bystrice.

Berme si príklad zo Zborovanov! To sú hrdinovia ľudovej strany!

V Starej Bystrici pri krásne ovenčenej bráne pre dážď, miestny farár Szvitek len krátkou rečou privítal kandidáta. Pri privítaní prítomní boli všetci voličia, ba aj starí liberáli, židia a veľký zástup ľudu.

Po malej chvíli vo farskom dvore povedal svoju reč pán kandidát. Darmo je! To sa tajf nedá, že dr. Gyuriss vie dobre vyprávať k ľudu! Po čas jeho reči bolo vidno na tvárach voličov, jaká oduševnenosť opanovala ich srdcia, veď tomu aj výraz dali, keď často pretrhli ho v reči, kričiac: Nech žije dr. Gyuriss! Nech žije ľudová strana!

Ba čo sme zbadali! Očujte bratia ľudáci! I tí, čo s nami povčul nedržali — bárs ich je veľmi málo — vidiac tú veľkú oduševnenosť voličov a pravdivosť reči pána Gyurissa, tiež držia s nami a ostali ľudáci.

Potom vyprával Koloman Brestyenzsky. Ľudový kandidát z Prievidze. Rečnil o tom: «Či je potrebná ľudová strana.»

S jeho rečou získal si aj našu dôveru. Keď takýchto si vyvolíme za ablegátov, môžeme byť istí, že nás na sneme vo všetkom dobre zastanú.

Potom farár Szvitek prosil voličov ľudových, aby sa všade ticho držali a nedali príčinu k všeliakým žalobám, lebo len tak môžeme zvíťaziť. Dr. Gyuriss, jako aj Brestyenzsky odprevádzaní Zborovančanmi odišli do Novej Bystrice, kde pán kandidát bol tiež slávnostne prijatý. Ľud pozorne očúval reči kandidátov a oduševnený sa rozišiel.

Bratia ľudáci! Volajme jedným hlasom: Nech žije dr. Emil Gyuriss!

Volič.

V čacanskom okrese len jedine kresťanská ľudová strana je oprávnená.

Felső-Vesztenic.

Naša vestenická dolina v žabokreťskom okrese pri predošlých voľbách vždy sa špatne držala. Medzi nami bolo iskariotských Judášov, ktorí nie z dôvery hlasovali, ale vždy sa pýtali:

— *Čo mi dáte a ja vám ho zradím!*

Včul ale, buď chvála Bohu, ľudová strana aj u nás lepšie stojí, jako stála pri predošlých voľbách. Príčiny toho sú všeliaké. Mnohí voličia, ktorí predtým za judáške peniaze so židmi hlasovali, zkusili, že na takýchto peniazoch neni požehnanie. Potom bývalý notár Brucker musel odtiaľ odísť a tak ten pokušiteľ už neni viac medzi nami a z terajšieho pána notára nevystane také niečo, aby za peniaze voličov kupoval jako žid telce. Tiež aj to zapríčinilo premenu, že máme tu dobrého pána kaplána Martina Števula, ktorého všetci radi máme, s ktorým sa často schádzame a dáva nám dobré naučenie, za čo mu všetci srdečne ďakujeme. Až náš pán kaplán bude chceť, krome židov a niekoľko pijákov na tú liberálnu stranu nedá sa ani jeden volič. Čo nás ale ku kresťanskej ľudovej strane najviac povzbudilo, byly tie milé a láskyplné slová, ktoré sme z úst pána Georga Szmrecsányiho počuť šťastie mali.

Počúvame, že dajaké židáčisko šimfovalo na pána Szmrecsányiho. Nuž ale už tá okolnosť, že ho židia nechcú za ablegáta, tým viacej púta nás k nemu. Priatelia a susedia moji, držte všetci tak hužovite pri kresťanskej ľudovej strane, jako židia držia pri tej židovskej. Ukážme už aj my Horňaci a Dolnovesteničiari, Račičani, Dvorničani, Sučanci, že zásady pravej kresťanskej našej ľudovej strany už aj v srdciach našich hlboké korene vrazily, vydržme pri zástave pána Szmrecsányiho, aby sme sa aj my už raz radovali nad víťazstvom ľudovej strany a nie jako doterajška s ovesenou tvárou z voľby domov išli. Nech žije Georg Szmrecsányi!

Eudák.

Z Rudňanskej doliny.

Zakiaľ v susednom prievidzskom okrese liberáli ten najväčší hurhaj robia a tá gebula židovská potokami tečie, zatiaľ u nás v žabokreťskom okrese — aspoň po dnes — je ešte

hrobové ticho. Ale počujeme, že náš milý kandidát Georg *Szmrecsányi* tiež dostane protikandidáta, ale všetko je marné. My sme si pána *Szmrecsányiho* tak zamilovali, že neni toho liberálneho robotníka, k vôli ktorému by sme od ľudovej strany odstúpili. Počujeme, že liberáli schôdzku mali dňa 2. mája v Žabokrekoch a že tam o nás o voličoch Rudňanskej doliny tak rozprávali, ako by sme my všetci boli za tú židovsko-liberálnu stranu. Najmä že starý Štefan Rudnay silou-mocou chcel nás zaslúbiť na tú darobnú stranu. Čudujeme sa tomuto starému Rudnaymu. Veď keď v našom okrese jeho syn Šándor pred 8. rokami vystupoval a liberálni korteši doniesli otcovi kandidátovému zástavy, pohoršený zareval: «Marš von s tým, ja to neprijmem!» Tým viac sa svet čuduje, že včul sa tak oddal tej robotnej strane, ktorá neni nič iné, iba tá stará liberálna strana.

Nuž prečo to urobil, prečo stal sa liberálom? Pre toho chýrneho Lojza, ktorého liberáli na milosť prijali. Že čo v našej doline znamená starý Rudnay a že jako ho my tu milujeme, to my najlepšie vieme. Keď starý Rudnay ide po hradskej a niekto sa má s ním na ceste stretnúť, ľudia už z daleka jeden druhého upozorňujú: «*Jano uhni, lebo ide Rudnay!*» Slovom, starý Rudnay je u nás ten človek, ktorý ani jedného voliča nemôže získať liberálnej strane. Nikdy nám ani najmenšieho dobrého neučinil a vôbec nás ani nezná, teda prečo sa chvastá, že celú Rudňanskú dolinu získa liberálnej strane. A Gyurcso notár jako sa opováži v mene Belancov tárať, že Belanci s ním budú fahať za jeden povraz? Kto ho k tomu splnomocnil? S kým sa radil, keď do Žabokriek na tú židovskú schôdzku išiel? Belanci, ukážte Gyurcsovi, že keď si vaše porcie zaplatíte, nemá právo vám natískať židovského liberála za aľegáta.

Aj to sme počuli, že medzi tými, čo sa za liberálneho kandidáta hlásia, je aj Ernő Sporzon a tiež sa s tým chváli, že celú Rudňanskú dolinu má za svojím chrbtom. Chutno sme sa smiali, keď sme tieto chvastaniny počuli. Rudnay, Majtény, Sporzon, Gyurcso, všetko takí páni, ktorí s nami, s našou biedou nikdy útrpnosti nemali, nás pri ničom nepoznali, a preto im popredku odkazujeme: ani sa nám na oči neukazujte, my všetci s telom-dušou sme za našu

kresťanskú ľudovú stranu, tej sa pridžame a z hlbín srdca privolávame:

Nech žije náš milovaný kandidát kresťanskej ľudovej strany Georg Szmrecsányi!

Volič.

Udalosti z okresu čacanského.

V obci Klubine rychtár na svoj privátny dom vystrelil zástavu dr. Emila *Gyurissa*, vidiac to Šimek, podnotár starobystrický (židák), s veľkým krikom žiadal, aby hneď zástavu dali dolu, lebo ináč 300 korún pokuty platí budú. Rychtára nebolo doma. Rychtárovi rodičia a jeho žena rozhnevanému podnotárovi, ktorému z gamby sa sliny lialy, ticho odpovedali, že keď príde rychtár domov, nech si urobí, jako chce. Viacej mu nebolo treba. Jako najašený vybehol na poval a pred očima domácich zástavu odtrhnul, palicu odhodil, ostatné so sebou vzal. Takto kortešuje «*pracovná strana*»!! Táto vec príde aj pred kráľovský súd.

★

Štefan *Brandis*, klubinský obyvateľ, pred jedným «pánom veľkomožným», ktorý síce v civilu bol, aby ho nepoznali, povedal:

«Pán veľkomožný! a keď budú zo mňa i pásy drať, ešte aj vtedy budem za ľudovú stranu a za Gyurissa. Nech prestúpia oni na ľudovú stranu, budem s nimi držať!»

★

Šimek, starobystrický podnotár, vyhrážal sa jednomu starobystickému občanovi, ktorý ani hlasu nemá, keď chcel Gyurissovu reč počúvať, nasledovne: «Keď vás tam vidia pán slúžny, však sa vám na chrbte odnesú!»

Toto je tá chýrna liberálna sloboda.

★

U nás už prší asi dva týždne, skoro každý deň; ponevác kanálov nemáme a vodu na cestu vypúšťať nesmieme, najde sa na dvore — zvlášte po väčšom dáždi — kde-tu i baryna (kaluža). Neznám, čo napadlo tým pánom, že sa tak veľmi začínajú starať o naše zdravie, aby sme také kaluže na dvoroch nemali, lebo že je to zdraviu škodlivé. Pred dvoma-troma rokami sa

o to nestarali. Lež tých pánov inšie mrzí. Kto má Gyurisovu zástavu, toho kaluža smrdí, kto má Léwayho, toho už vonia. Jakýsi pán povedal Zárodňanovi, keď videl zástavu a na dvore mláku, že tú mláku musí dať štrkom zaviesť a dvor ohradiť. Nech len prestane pršať a bude po voľbe aj mláka sa ztráti. Je to pekne, keď sa páni starajú o zdravie ľudových voličov, iste preto, aby všetci prišli na Gyurissa odhlasovať.

*

Ondrej *Kuric*, obyvateľ z Radvostky, tolko má predvolaniek, že nevie, kde má ísť prvej. Zato je ale horlivý ľudák, nech ho Boh živí!

*

Na starobystrickej obecnej kancelárii je vyvesený plakát, telegramm, ktorý poslal Khuen Léwaymu. Nech by to bol len Gyurissov, bolo by zle!!

To je tá rovnoprávnosť tej robotnej (darobnej) strany!

*

Očul som, že aj starobystrický pán farár je oznámený; tak mu treba, keby bol na Léwayho, dali by mu pokoj.

*

Bratia ľudáci! Nech žije náš kandidát: dr. Emil Gyuriss!

Volič.

Z okresu bardijovského.

Dôverné slovo ku cteným voličom okresu bardijovského!

Blíži sa čas voľby krajinských ablegátov. Každému voličovi v zákone krajinskom zabezpečená je rovnoprávnosť, nikto v našej milej slobodnej krajine uhorskej nesmie vás prenasledovať za to, že podľa vašeho najlepšieho presvedčenia a svedomia tomu dáte vaše vótum, komu vy chcete. Vo vaše ruky vložené je teda to veľké právo a tá vážna moc, aby za ablegáta vyvolený bol ten, ktorého vy si žiadate a v ktorom vy dôveru svoju skladáte.

Veď ale či to doteraz tak bývalo? Či ste vy doteraz sami sebe vyznačili a dobrovoľne vyvolili vašich ablegátov? Veru tomu tak nebolo! Vás voličov nahovorili alebo prinútili,

alebo peňazmi podplatili, aby ste si takého vyvolili, ktorý sa vám alebo sám ponúkal, alebo ktorého iní, nie nášeho okresu a nie našej triedy ľudia vám sem doviedli.

Čas je, milý ludu môj, aby sa vám už raz oči otvorili, aby sa vám už raz svedomie prebudilo, aby ste toto veľké a sväté právo napolozatým slobodne a smele plnili. Preto ja ako opravdový priateľ ludu dávam vám túto otcovskú radu:

Položte ruku na vaše veriace kresťanské srdce, nech vám toto dá múdru a dobrú radu: či sa máte pripojiť ku tej liberálnej strane, ktorá vám doteraz všetko len sľubovala a nič nedala, nič nevyplnila? Alebo či máte sa pridávať tej ľudovej kresťanskej strane, ktorá nielen dobré a polozenie národu obľahčujúce zákony v krajinskom sneme chce vynášať, lež aj každému náboženstvu snaží sa zabezpečiť jeho sväté práva. Veď ako známo, na tom pracuje táto kresťanská ľudová strana, aby v našej slobodnej krajine uhorskej každý obyvateľ jednakú slobodu užíval. Na zástave ľudovej strany sú tieto tri slová napísané: «Boh, Krajina a Kráľ».

Túto zástavu kresťanskej ľudovej strany ja, ako ctenými voličmi oslovený kandidát, vzal som do ruky a pod túto zástavu volám všetkých tých voličov, ktorí krajine, ubiedenému ludu a sebe pomôcť chcjú a privolávam im: «Poďte, bojujte, vytrvajte trpezlivo pod touto zástavou a v tomto znaku zvíťazíme!»

Veď od vás, milí voličia kresťanskí, jedine od vás to závisí, či ja ako ablegát zvíťazím alebo padnem. Keď ja zvíťazím, zvíťazí kresťanská ľudová strana, zvíťazíte vy neodvislí, smelí rodáci, ktorí sa ani hrozbami odstrašit, ani sľubami obľaznit, ani peniazmi podplatiť nedáte — keď ale ja padnem, to nie moja, ale vaša haňba a potupa, vtedy skutočne vyplní sa to, čo o vás liberáli povedajú: že náš národ za pálenku, za peniaze predá svoje právo, svoju krajinu, svoju vieru i svoju dušu!

Dokážte už raz, ctení voličia, že ste slobodní, samostatní občania tejto slobodnej vlasti. Nasledujte, ctení voličia, šlachetný príklad chudobných na Makovici prebývajúcich voličov. Títo dobrí Rusniaci tam na Makovici už tri razy vyvolili za ablegáta kresťanskej ľudovej strany prevelebného svojho farára pána Michala Artim

a nielen že to neobanovali, lež sú na to pyšní, bo majú v ňom opravdového vodcu, zástupca a otca, ktorý ich podporuje a vo všetkých spravodlivých záležitostiach zastáva.

Pod touto zástavou kresťanskej ľudovej strany chcem a budem i ja pracovať, vo mne sa nikdy nezklamete; i ja chcem byť vaším vodcom, vaším zastupiteľom a otcom.

Preto vás prosím o vašu dôveru a o vašu zmužilú podporu.

Boh dobrotivý nech požehná voličov bardijovského okresu!

Bártfa, v apríli 1910.

Anton Korányi

kandidát ľudovej strany, prepošť-tarár bardijovský
archi-diakon šárišskej stolice.

Trest Boží!

Prvého mája dorazil s jeho žandármi a kortešmi do Krušetnice Ján Richter.

Kazateľňu, z ktorej rečnil, postavil mu žid Grünwald.

Čo rečnenie nestačilo, nahrádzala pálenka.

Jeho niekoľko prívržencov sa tak dopili, že jeden z nich — práve ten, čo pánu Bullovi ruku i slovo dal, že za katolícku stranu bude — Ignác Jančo Majcher v ožralosti z mostu spadol, celkom sa dobil a jako hriešnik zomrel.

Zvony mu nezvonია! Ľud za ním neplače!
Každý vidí že je to trest Boží!

Kresťan čo občan.

Vrchnosť treba číť; lebo však nenie vrchnosti, ktorá by nebola od Boha; kto sa teda protiví vrchnosti, nariadeniu božiemu sa protiví. Treba dať cisárovi čo je cisárové, Bohu čo je božie, So spoluobčanmi treba v pokoji žiť. Kresťan má byť trpezlivý v znášaní slabosti blížneho; a obrazí-li ho kto má mu odpustiť, lebo však aj my žiadame, aby nám Boh odpustil.

Treba vyhybovať pravotám. Aj to najchudšie pokonanie viac stojí, nežli tá najtučnejšia pravota. Aj ten prehrá, ktorý vyhrá. Zisk z pravoty len pravotár má. Veľmi zreteľnou činí túto pravdu poviedka o dvoch veveričkách. Tie dve veveričky našly jeden orech. Jedna priskočí, uchytí orech a povie:

— To je môj orech, lebo som ho našla.

— Ba môj je ten orech, lebo som ho prv videla — povedala druhá.

A zakiaľ sa tak dohadovaly, prišla liška a poprosily ju, aby ich súdila,

— Vo vašej pravote je ľahko rozhodnúť — riekla liška — dajte že len sem ten orech.

Keď jej ho daly, ona ho rozhrýzla, polovicu škrupiny dala jednej veveričke, druhú polovicu druhej veveričke, sebe ale podržala jadro.

To isté sa stáva aj pri pravotách. Tí, ktorí sa pravotia, trpia škodu, kto má choseň z pravoty, to nemusím povedať.

Dr. J. . da.

Ohlas!

Cteným voličom kresťanskej ľudovej strany volebného okresu Vágbeszterce—Bellus oznamujeme, že pán Georg Szmrecsányi, náš milovaný kandidát ablegátsky, dňa 15. mája t. r. (v nedeľu svätodušnú) popoludní o 3. hodine bude držať svoju programnú reč v Belluši; dňa 16. mája (v pondelok svätodušný) popoludní o 1/24. hodine v Barossháza (v Pruzine); dňa 22. mája (na Sv. Trojicu) popoludní o 1/24. hodine ale v Povážskej Bystrici. Sprevádzať pána Szmrecsányiho a spolu aj rečníť budú: pán dr. Emil Gyuriss, ľudový kandidát volebného okresu čacanského, a pán Koloman Brieštyenszky, ľudový kandidát volebného okresu prievidzského. Bratia, verne oddaní ľudovej strane našej, pridte do ostatného chlapa na tieto shromaždenia! Nech vidia liberanti, že sme neohrození, verne oddaní našej kresťanskej ľudovej zástave, ktorých ani prosba, ani hrozba, ani judášsky groš omámíť a skloniť nie sú v stave! Ndech žije náš kandidát ablegátsky pán Georg Szmrecsányi.

Upozornenie,

Očúvame, že korteši novo-vesskej (Iglovskej) Máriassy-ho strany, túto stranu menujú «našou», čím chcjú povedať, že je to strana kresťanská ľudová. Upozornujeme s týmto voličov iglovských, že Máriassy nepatrí ku ľudovej strane, lež ku strane Justhovej.

Kresťania kupujte len u kresťanov!

K volebným pohybom.

Zo starolubovenského okresu (Spiš). Kandidát ľudovej strany tohoto okresu Anton *Beszkid*, ktorého toporsky farár Ondrej Háber, nižnoružbaský kaplán Štefan Schultz, richvaldský farár Franc Klein a Ján Szlovik učiteľ podolínsky sprevádzali, 5. mája v Podolinci, v Nižnom a Vyšnom Ružbachu a v Lackove držal svoju programnú reč. Voličia aj v týchto obciach s najväčšou oduševnenosťou, pozornosťou a schvalovaním ho počúvali. Podolínski mešťania sa vyslovili, že ešte ani od jedného kandidáta nepočuli takú peknú a otvorenú reč. V Nižnom a Vyšnom Ružbachu mladí a starí ho s neopísateľnou oduševnenosťou prijali. Na koňoch, na vozoch a s hudbou mu prišli v ústrety. Na týchto miestach ho miestny duchovný s najvrednejšími slovami odporúčali. Voličia sa veľmi tešia, že konečne sa predsa našiel aj v tomto okrese jeden človek, ktorý tak práva cirkvi, jako aj blaho remeselníkov, roľníkov a robotníkov na svojom srdci nosí. V centre Magury v Starej Vsi 35 zástav ľudového kandidáta už aj teraz oznamuje víťazstvo jeho. Ako doteraz stojí, je takrečeno nemožná vec, aby kandidát ľudový nezvíťazil.

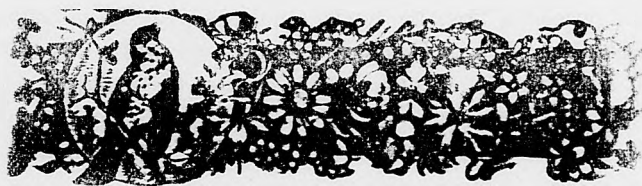
Nech žije Anton Beszkid, kandidát kresťanskej ľudovej strany!

• Z volebného okresu Kisszeben.

Pred troma rokami vydržiavané bolo veľké ľudové shromaždenie v meste Nagysáros a z nálady vo veľkom počte prítomného obecnstva bolo už vtedy vídať, že kresťanská ľudová strana má tu pevnú pôdu a keď z príležitosti volieb daktorý kandidát s jej programom vystúpi, rátať môže na víťazstvo. V šarišskej stolici už od troch rokov pevne organizovaná je kresťanská ľudová strana. Okres Kisszeben s výhľadmi na isté vyvolenie kandidoval Štefana *Hartsár*, titulávneho pápežského komorníka a biskupského tajomníka z Košíc. Kandidát kresťanskej ľudovej strany s dovolením osvieteného pána biskupa košického prijal kandidatúru a 4. mája prišiel do mesta Kisszeben k veľkému shromaždeniu ľudovému. Početné obecnstvo prijalo kandidáta s hlučnými ováciami. Shromaždenie zahájil Peter *Hartsár*, prepoš, dekan a mest-

ský farár, oduševnenou rečou, po čom Ján *Bartos*, tajomník zo stredišťa, držal peknú prednášku a za tým ablegátsky kandidát Štefan *Hartsár* pri všestrannom potlesku prítomných povedal svoju programnú reč.

Dňa 5. mája ablegátsky kandidát Štefan *Hartsár* držal programnú reč v meste Nagysáros. Tu shromaždenie zahájil Anton *Kleinovszky*, titulárny kanonik a mestský farár. Vzdor dáždiveho počasia prišlo k shromaždeniu veľmi mnoho voličov nielen z mesta, lež i z ďalekého okolia. Z duchovenstva boli prítomní: prepoš, dekan-farár z Kisszeben Peter *Hartsár* a farár zo Szinye Ján *Kurimsky*. Po zahájení shromaždenia, o potrebnosti kresťanskej ľudovej strany rečnil tajomník zo stredišťa Ján *Bartos* a po ňom pri všestrannom hlučnom schvalovaní vyvinul svoj ľudový program kandidát Štefan *Hartsár*. — Popoludní 5. mája bolo veľké ľudové shromaždenie v obci Sztankahermény. Tu shromaždenie zahájil miestny farár Ján *Frimmer*, za tým rečnil tajomník zo stredišťa Ján *Bartos* a ablegátsky kandidát Štefan *Hartsár* pri hlučných manifestáciach početných voličov vysvetlil svoj program. Rečnil konečne ešte aj prešovský kaplán Michal *Palyó*, po čom prítomní rozšli sa v najväčšom poriadku a s hlučnými výkrikami: Nech žije kandidát Štefan *Hartsár!*

POLITICKÉ CHYRY.

Svolanie krajinského snemu.

Jeho veličenstvo kráľ najvyšším rukopisom vo Viedni dňa 9. mája vystaveným krajinský snem uhorský svolal na 21. júna. Súčasne s kráľovským rukopisom uverejnené je aj nariadenie ministra vnútorných záležitostí, na základe ktorého previesť sa majú

Volby krajinských vyslancov.

Volby krajinských vyslancov musia sa previesť v prvých desať dňoch mesiaca júna. **Začnú sa teda 1. júna a skončia sa 10. júna**

BESEDNICA.

Varečka.

Napísal: Ján Horváth, keplán vustrkovský.

Boly to veru pekné časy! Najblaženejším a najväčším pánom som sa cítil vtedy, keď som zložil matúrku. Tak som sa vytiahol, až hej! Samo sebou sa rozumie, že vo vakáciach som lamfáril sem a tam. V mojej ceste som nahabol na jedon dom, kde obyčajne bývala «lapačka».

Nemysli si bratku, že hádam na rybi, ale bola to «lapačka» na mladíkov. Domovný pán totižto mal mnoho dievčeneč a preto veľmi rád videl takých mladíkov, o ktorých si myslel, že mu sadnú na lep a uchytia mu jednu dcéru. Bol to klerik alebo neklerik, to bolo všetko jedno: «lapačku» opruboval a v jednom-druhom páde sa mu to aj podarilo.

Aj ja som prišiel k «lapačke». Urobil som tam návštevu. Jako som vkročil do dvora, päť slečiniiek sedelo na gangu a jako ma uzrely, fuk núter!

— Jedanko svätý! — myslel som si — musím ja byť daaký čertová maškara, že slečinky tak uprskly predemnou.

Idem do kuchyne a tam som našiel staručkú matku tých slečiniiek; varila, miesila, až sa tak potila. Veľmi zdvorile ma prijala a prosila za odpustenie, že v takomto kuchyňskom rúchu som ju našiel. Ja som ju veru potešil s tým, že ženskej najlepšie svedčí varečka, ihla atď. a pri práci človek nemôže v mýdru chodiť. Zaviedla ma do «salóna», posadila ma a ponúkla s cigárou. Zavolala dcéry nuter, ona sa však odporúčala, odvolávajúc sa na tú prácu, ktorú mala okolo kuchyne. Uznal som jej to.

Priletely dcéry. Päť ich bolo: Šaša, Lala, Dodo, Lili, Cinci.

— Pre pána Jána, však tieto ma ukržujú! Jako si zapamätať tieto mená?

Strúhal som im to len po «naďšád». Diškurs nás sa začal, jako sa to rozumie, s počasím. Teplo bolo až hrúza! A z toho mi vysvetlily slečinky, že z tej príčiny sedely vonku na gangu a že boly trochu «komôt». Ale čoby boly bývaly komôt. Boly oni slušne oblečené, ale ufrkly oni preto, aby sa mohly vyfrizírovať a nasledovne, aby čím peknejšími sa ukazaly.

Behom ďalšieho diškursu porozumel som, že z čoho pozostáva ich zamestnanie:

— Jak krásna reč je ta francúzska a tá anglická — pravila Šaša — už aj tá mi dost dobre ide!

— To je radosť, pekné «valčíky» hrať na klavíre — povodala Lala.

— A spievať! — skočila jej do reči Dodo. — To je moja najväčšia radosť. Celý deň len prespievam, jako slávik.

— Och! Čobych ja spievala — dodala Lili — ja sa najradšie byciklujem. To je passia!

A Cincika? Tá vyznala, že celý deň len romány a všeliaké talafatky číta.

Och, och! Ja počujúc tieto veci, osmelil som sa opýtať slečiniiek, či oni tak dobre vedia variť, šif, zametať, oprášovať atď.?

— Ha-ha-ha!

— Hi-hi-hi!

— Hu-hu-hu! — znela odpoveď — to my necháme na mamu.

Veď to sa nesrovnáva s učenostou, aby varily, šily tie ručičky, ktoré behajú po klavíre. Rajtovať na koni, biciklovať a variť: ký čert to videl!

Bol som zvarený až hrúza. Slečinky savystatovaly, že oni len za takého sa vydajú, ktorý bude držať aj kucharku. No, a ešte čo? Aby jejich učenost francúzska vypáchla, keď sa oni obracať budú pri ohni?!

Takéto smýšľanie veru pekné následky bude mať. Tu neďaleko Vustrkova počul som spomínať, že jedon vzdelaný pán sa oženil a vzal si učenú bohatú dámu za ženu. V prvých dňoch ešte trvala horúca láska a preto necítili natolko hlad. Ale neskoršie vypukla pravda že milá panička nevie variť a čo navarí, to by ani pes nezedeľ.

Čo urobil nato ten vzdelaný pán? Zanechal tam paničku, lebo on cheľ jedlo od svojej ženy a nie od inákej osoby naklochtené.

Hja, takto to býva v našich časoch. Maminka má rada svoju dcerušku, ale pri tom dobre vie, že dcéra jej dobre nepochodí, jestli nebude vedieť to, čo je žene najpotrebnejšie: variť, prať, šif atď. Napomina ju veru dost často:

— Dievka moja, obračaj sa viacej okolo kuchyne jako okolo zrkadla, lebo z toho nevyživíš budúceho muža. Pomáhaj mi variť, šif, tak mnoho mám roboty že neviem, kde mám hlavu.

Takto napomínala svoje milé dcerušky tá hořespo-menutá staručká maminka. No, ale to zlato trucovalo. A následok toho? Prázdna hlavička, nešikovné ručičky, ale pri tom veľká domýslivosť. A muž? Jestli sa jej podarí chytiť takéhoto «gimpla», ten veru zavčasu vystriežvi a uzná, že peknú bábiku dostal, ktorá mu ale chutné jedlo zastrojiť nemôže. Preto doma nechá svoju «polovičku» a ide do krémy, aby si tam našiel pochútku, ktorú nenachádza doma v jedle, ktoré mu žena jeho nastrojila.

Raz som išiel z filiálky domov. Bolo to v pondelok, keď vo Vustrkove bol veľký jarmok. Jako som sa blížil k Vustrkovu. pri háji som počul veľký krik a búchanie.

Čo to za krik? Myslel som si, že daaký zlodej napadnul volakoho a že toho tam hrdúsi. Utekám ta a čo vidím? Muž tíkol ženu.

— Čo to robíte? — oslovil som ho.

— Ale ništ, prosím ponížene — odpovedal muž — len trochu pohládzam ženu.

— Ďakujem pekne za takéto pohládzanie — odvetil som.

— Prečo ju tak tlčete?

— Preto prosím, lebo je sprostá ako dub.

— Prečo by mala byť sprostá? — pýtam sa.

— Ale prosím ich, veď nevie na mňa ani oprať, ani ušif, a variť?! Uvarí mi pomyje, to mám potom jesť? Včul že mám trochu «kurážu, včul jej prednášku držím, čo sa mala za mladu naučiť. A k tomu ešte, prosím ponížene, tú hlúposť som učinil, že som sa druhý raz oženil.

— No a musel ste sa oženit? — hovorím.

— Ale prosím, keď je samotnému tak smutno, a takto predsa, keď sa mi v noci kychne, má mi kto povedať: «Pozdrav Pán Boh!»

Polutoval som chudáka, že len takéto osoh má zo svojej ženy a šiel som ďalej. Veru pomyslel som si, že ten muž nobol by býval tak často «pokurážený», keby mu poriadne jedlá bola zastrojila jeho «žienka». A tak tie peniaze boly obrátené na špiritus, ktorý sa preliat cez gágor a bola dobrá vôľa, ale žiadna opravdivá sila. Či by nebola mohla ona svojho muža zachrániť od mnohého zlého, keby sa bola naučila tú hlavnú vec, čo je u jednej ženy to najpotrebnejšie?

(Dokončenie nasleduje.)

CHYRNIK.

Kráľ v Budapešti. Jeho veličenstvo kráľ v stredu 11. mája prišiel do Budapešti, kde sa za viac týždňov pobaví. Dvorný osobný vlak, na ktorom jeho veličenstvo prišiel, popoludní o 3. hodine 20 min. odjachaľ z Viedne a do Budapešti na západné nádražie dorazil večer o 1/28. hodine.

Eduard VII. kráľ anglický v piatok v noci 6. mája po krátkej, len niekoľko dní trvajúcej nemoci v 69. rku života zomrel v Londýne. Nástupcom jeho je najstarší syn jeho menom Georg V.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie po vzdialenosti štyr

týždňov z rímskej púte navrátil sa domov v najlepšom zdraví. Pri návrate svojom navštívil mesto Miláno, Padua a milostné miesto Loretto. Navštívil tiež aj arcibiskupa záhrebského a knieža-arcibiskupa v Görcei. — Za kaplánov preložení sú: mladý, z ťažkej choroby vyzdravený kňaz Ladislav Szécsi do Hernádnémeti, Michal Árvay z Hernádnémeti do Nagyazar a Gabriel Hudák z Ternye do Nagysáros. — Emil Fábry, profesor a kňaz premonštratský, [správca premonštratských profesorov v Budapešti, znakom uznania zásluh, jeho veličenstvom vymenovaný je za kráľovského radcu. — Dr. Pavel Tóth-Szabó, kňaz premonštratský a profesor university, od uhorskej akademie vyznačený je tieto dni odmenou pri súbehu. — V kostole mnišiek Uršulinek a dominikánov behom celého mesiaca mája odbavujú sa májové pobožnosti.

Chýry zo Šáriša. Prešov: Ročný odpust na Nalezene sv. Kríža odbavovaný bol s veľkolepými slávnosťami a súčasnilo sa na ňom viacej národu ako inokedy. Duchovní mali veľa práce, bo ku sv. sviatostiam pristúpilo 3500 veriacich. Valent Bélafi farár z Kapušán mal peknú kázeň a Ondrej Lehoczky titulárny kanonik, vicedekan a farár zo Szinna (Zempl. st.) slúžil hrubú sv. omšu. — Grécko-katolícke obecenstvo minulý týždeň s veľkými slávnosťami odbavovalo veľkonočné sviatky, z ktorej príležitosti osvietený pán biskup grécko-katolícky dr. Ján Vályi ku pohostinnému stolu svojmu povolal stoličné a mestské vrchnosti. — V tunajšom veľkom kostole cez celý mesiac máj odbavujú sa mariánske pobožnosti, ktoré drží chýrny kazateľ jezuita zo Szatmáru. Na týchto pobožnosťach súčasťnuje sa obecenstvo v nápadne veľkom počte. — Spolok tunajšieho patronážu opustených detí, 4. mája vydržiaľ riadne zasadnutie. — Krížový lichvací jarmok vydržiaľvaný bol 6. mája. — Popis voličov v každej obci vyložený je od 5. mája a od 16. do 25. mája proti nemu môže sa apellovať. Kisszeben: Minulý týždeň sdržoval sa tu cez dva dni neunavený vodca a bývalý krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany Georg Szemrecsányi a s poprednými mužmi tunajšieho okresu držal poradu, ktorej výsledok bol, že za ablegátskeho kandidáta s ľudovým programom jednohlasne menovaný bol Štefan Hartsár titulárny pápežský kanonik a biskupský tajomník z Košíc. Kandidát s dovolením osvieteného pána biskupa prijal kandidáciu a už 4. mája navštívil Kisszeben a vo veľkom ľudovom shromaždení pri všestrannej oduševnenosti obecenstva vyvinul svoj ľudový program. Deň na to, totiž 5. mája držal programné reči dopoludnia v Nagysáros a popoludni v obci Szfanka Hermény. Z prevelkej odušev-

**Neváhajte, keď vás hlava
bolí lež potrebujete hned**

Beretvás-pastille

ktoré za desať minút zastavia najtuhšs
migrén-hlavy boľenie. — **Gena K 1.20.**
Lekármi odporúčaný liek.

K dostaniu v každej lekarni!

Dorába Tomáš Beretvás, lekárnik Kispest. Pri 3 škatulkách
zasielka franko..

— Čo to robíte? — oslovil som ho.

— Ale ništ, prosím ponížene — odpovedal muž — len trochu pohľadзам ženu.

— Ďakujem pekne za takéto pohľadzanie — odvetil som.

— Prečo ju tak tlčete?

— Preto prosím, lebo je sprostá ako dub.

— Prečo by mala byť sprostá? — pýtam sa.

— Ale prosím ich, veď nevie na mňa ani oprať, ani ušiť, a variť?! Uvarí mi pomyje, to mám potom jesť? Včul že mám trochu «kurážu, včul jej prednášku držím, čo sa mala za mladu naučiť. A k tomu ešte, prosím ponížene, tú hlúposť som učinil, že som sa druhý raz oženil.

— No a musel ste sa oženit? — hovorím.

— Ale prosím, keď je samotnému tak smutno, a takto predsa, keď sa mi v noci kychne, má mi kto povedať: «Pozdrav Pán Boh!»

Polutoval som chudáka, že len takéto osoh má zo svojej ženy a šiel som ďalej. Veru pomyslel som si, že ten muž nobol by býval tak často «pokurážený», keby mu poriadne jedlá bola zastrojila jeho «zienka». A tak tie peniaze boly obrátené na špiritus, ktorý sa preliat cez gágor a bola dobrá vôľa, ale žiadna opravdivá sila. Či by nebola mohla ona svojho muža zachrániť od mnohého zlého, keby sa hola naučila tú hlavnú vec, čo je u jednej ženy to najpotrebnejšie?

(Dokončenie nasleduje.)

CHYRNÍK.

Kráľ v Budapešti. Jeho veličenstvo kráľ v stredu 11. mája prišiel do Budapešti, kde sa za viac týždňov pobaví. Dvorný osobný vlak, na ktorom jeho veličenstvo prišiel, popoludní o 3. hodine 20 min. odjachaľ z Viedne a do Budapešti na západné nádražie dorazil večer o 1/28. hodine.

Eduard VII. kráľ anglický v piatok v noci 6. mája po krátkej, len niekoľko dní trvajúcej nemoci v 69. rku života zomrel v Londýne. Nástupcom jeho je najstarší syn jeho menom Georg V.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie po vzdialenosti štyr

týždňov z rímskej púte navrátil sa domov v najlepšom zdraví. Pri návrate svojom navštívil mesto Miláno, Padua a milostné miesto Loretto. Navštívil tiež aj arcibiskupa záhrebského a knieža-arcibiskupa v Görce. — Za kaplánov preložení sú: mladý, z ťažkej choroby vyzdravený kňaz Ladislav Szécsi do Hernádnémeti, Michal Árvay z Hernádnémeti do Nagyazar a Gabriel Hudák z Ternye do Nagysáros. — Emil Fábry, profesor a kňaz premonštratský, [správca premonštratských profesorov v Budapešti, znakom uznania zásluh, jeho veličenstvom vymenovaný je za kráľovského radcu. — Dr. Pavel Tóth-Szabó, kňaz premonštratský a profesor university, od uhorskej akademie vyznačený je tieto dni odmenou pri súbahu. — V kostole mnišiek Uršulinek a dominikánov behom celého mesiaca mája odbavujú sa májové pobožnosti.

Chýry zo Šáriša. Prešov: Ročný odpust na Nalezenie sv. Kríža odbavovaný bol s veľkolepými slávnosťami a súčasnilo sa na ňom viacej národu ako inokedy. Duchovní mali veľa práce, bo ku sv. sviatostiam pristúpilo 3500 veriacich. Valent Bélafi farár z Kapušán mal peknú kázeň a Ondrej Lehoczky titulárny kanonik, vicedekan a farár zo Szinna (Zempl. st.) slúžil hrubú sv. omšu. — Grécko-katolícke obecenstvo minulý týždeň s veľkými slávnosťami odbavovalo veľkonočné sviatky, z ktorej príležitosti osvietený pán biskup grécko-katolícky dr. Ján Vályi ku pohostinnému stolu svojmu povolal stoličné a mestské vrchnosti. — V tunajšom veľkom kostole cez celý mesiac máj odbavujú sa mariánske pobožnosti, ktoré drží chýrny kazateľ jezuita zo Szatmáru. Na týchto pobožnosťach súčasťuje sa obecenstvo v nápadne veľkom počte. — Spolok tunajšieho patronážu opustených detí, 4. mája vydržoval riadne zasadnutie. — Krížový liehvací jarmok vydržovaný bol 6. mája. — Popis voličov v každej obci vyložený je od 5. mája a od 16. do 25. mája proti nemu môže sa apellovať. Kisszeben: Minulý týždeň sdržoval sa tu cez dva dni neunavený vodca a bývalý krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany Georg Szmeccányi a s poprednými mužmi tunajšieho okresu držal poradu, ktorej výsledok bol, že za ablegátskeho kandidáta s ľudovým programom jednohlasne menovaný bol Štefan Hartsár titulárny pápežský kanonik a biskupský tajomník z Košíc. Kandidát s dovolením osvieteného pána biskupa prijal kandidáciu a už 4. mája navštívil Kisszeben a vo veľkom ľudovom shromaždení pri všestrannej oduševnenosti obecnstva vyvinul svoj ľudový program. Deň na to, totiž 5. mája držal programné reči dopoludnia v Nagysáros a popoludni v obci Sztanka Hermény. Z prevelkej odušev-

**Neváhajte, keď vás hlava
bolí lež potrebujete hned**

Beretvás-pastille

ktoré za desať minút zastavia najtuhšs
migrén-hlavy bolenie. — **Cena K 1.20.**
Lekármi odporúčaný liek.

K dostaniu v každej lekarni!

Dorába Tomáš Beretvás, lekárnik Kispest. Pri 3 škatulkách
sasielka franko..

nenosti obecnstva dá sa na to zatvárať, že ľudový kandidát v tomto okrese istotne zvíťazí.

Ku tomuto číslu pripojený je sbierajúci hárok ku ľahšiemu objednaníu svetochýrnej «Generál Dewett» kossy z kanónovej ocele. Nižepodpísaný fabrikant prosí hospodárske obecnstvo, aby potrebu na kossy objednalo si čoskorej a obslúžený bude na čas dobrým tovarom. Zaslania kôs stane sa v určenom čase. Sbíerajúci hárok treba zreteľne vyplniť a v listovej obálke poslať pánu Pavlovi Sohr, Somogy-Szill, akožto výlučnému líferantovi týchto ocelových kôs.

DOPISY.

Chynoran (Nitr. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctený Pán Redaktor!

Prosím o uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kresťane».

Náš obľúbený a vysokoctený kandidát pán Georg Szmrecsányi zavítal ku nám 27. a 26. marca, po sv. omši držal nám krásnu, náboženskými citami preplnenú reč. Slova jeho zo srdca vyplývajúce hlboký dojem učinily na nás a všetci sme slúbili, že ako varní ľudáci boli sme v minulosti, tak túto vernosť aj v budúcnosti silno zadržíme a od kresťanskej ľudovej strany neodstúpime a pri voľbe jedine na pána Szmrecsányiho hlasovať budeme. Nuž a čo tí liberáli? Majú veľké strachy a behajú sem-tam, jako zošialení, hľadajú bohatého kandidáta, ktorý by mnoho tisíc korún mohol dať do rúk liberálnym kortešom, z ktorých by aj mu dostalo sa niekoľko tisíc a roztrusujú po okrese všeliaké cigánstva. Tak tárajú títo liberáli, že jestli by pán Dopcsányi, hlavný slúžny žabokrétsky vystúpil, aj z Chynorán hlasovali by naň viacerí.

Nuž takéto hlúpe táraniny my Chynoranci si vyprosíme. My sme statoční kresťania katolíci a pevne sa držíme našich zásad kresťanských. Je pravda, že pán Dopcsányi je ctený muž, ale keby bol aj anjelom, na takého, ktorý stojí na židovsko-liberálnom, nekresťanskom, bezbožnom programme liberálnej stránky, statočný kresťan katolík hlasovať nemôže. A keby sa aj našiel medzi nami Judáš, ktorý by na svoju statočnosť nič nedal, ktorý by svätú kresťanskú zástavu zapredal, a našu obec pred celou krajinou tak zašpinil, vypísali by sme jeho meno v novinách, aby ho poznal celý svet. Nech žije kresťanská ľudová strana! Necn žije náš kandidát Georg Szmrecsányi! *Roľník a volič.*

Sielnica (Lipt. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Vysokoctený Pán Redaktor!

Prosím o uverejnenie tohoto dopisu v našom miľom «Kresťane».

Nepohoršujte sa nad tým, že môj dopis začínam so slovami: Katolícky kňaz socialdemokrat. Do terajška sme tak vedeli, že medzi duchovnými rozličných kresťanských vierovyznaní nachádza sa iba jeden jedinký socialdemokrat Baltazar, kalvínsky predikant, ktorý okom závistlivým hľadá na majetky cirkvi katolíckej, rád by ich medzi sebe rovných podeliť. Včul ale 1. mája v Sielnici presvedčili sme sa, že sa takýto Baltazar nachádza aj v rade katolíckych duchovných a síce v osobe Hodzsovského kandidáta Michala Bajora.

Prvého mája — teda v deň slávnostný červených socialistov — predstavil sa nám tento podivný pánko. Evanjelický farár privítal ho skvostne. Nás katolíkov je tu málo. Pošli sme ho zo zvedavosti počúvať. I čože táral? Nič múdreho.

Rečou a grobianskými výrazmi «Slovenského Týždenníka» a «Ľudových Novín» spomínal akési mátohy čierne bandy, odkundesov a brýzgal na našu kresťanskú ľudovú stranu. Nečudovali sme sa mu, veď múdrejších vecí, jako vôbec všetci národnári, ani pán Bajor nevie. Čo obstojného povedal, to vykradol z programu našej ľudovej strany. Ináč táral o cigánoch, potkovicách čižmičkách, že má biednu faru, že je chudobný, že veriaci jeho sú iba cigáni, že polovicu majetku farského jako dobrý socialdemokrat milerad prepíše na nášeho pána notára. Je to celkom dľa zásad socialdemokratov, ktorí by sa radi delili, ale len s cudzím majetkom a nikdy nie so svojim.

Táral nám ďalej, že prišiel bojovať na život a smrť. krv svoju vylievaj, nohy po kolena a ruky po lokte zodrať za nás. Ale nás tieto reči veru nepohly. Mysleli sme si: sluby sa sľubujú a blázni sa radujú. Čudno, že kyje, cepy nespomínal a nekázal nám rukávy vyhrnúť do bitky. Musel to zabudnúť, lebo sú to riadne a obyčajne známe výrazy «Slov. Týždenníka» a «Ľudových Novín». No a čo ešte natáral? Čujže svete! Že majetky cirkvi našej katolíckej treba pobrať a podeliť.

— Áno, za to som — povedal — aby cirkevné majetky zhabané a podelené byly!

Pekná reč, pekné zásady z úst katolíckeho (?) kňaza! Pane Bajor, nielen katolíci, lež aj luteráni a kalvíni majú svoje cirkevné majetky. I tieto treba zhabať? I tieto sa majú podeliť? A medzi kým mali by sa podeliť? Radi by sme vedieť, akú odpoveď dáte na tieto otázky

Kto žiada požičku?

Kto na svoj majetok záložnú požičku mieni si vypožičať, tak nech sa s dôverou obráti ku «Kisbirtokosok Országos Földhitelintézet» Budapest, V., Géza-u. 2. (svoj dom). Tento ústav dáva tak malú jako aj veľkú požičku, preto aby bolo spomoženo stredno- a malo-hospodárom. Pre toto požičky už od 300 korún dáva. Kto veľké úroky prinútený je od jeho dlhu platiť, tomu náš ústav s lacnou požičkou ľahko môže pomôcť na jeho ťarchách. Predošlých veriteľov tento ústav s touto požičkou vyplatí, a za lacné peniaze odpravi všetky tie prekážky, ktoré sú s dávaním tejto požičky spojené. Požičky sa dávajú do polovice hodnoty majetku. Keď dlžník poriadne platí, ústav náš požičku nemôže vypovedať, ale dlžník svoje dlhy bárskeďy, lebo v celkosti alebo v čiastkach bez všetkých pobočných výdavkov môže si splatiť. Pri parcellovaní na pomoci je v každom ohľade. Ústav na jednoduchý list bár komu ochotne odpoveda.

našim luteránom. Isti sme, že keby ste i tieto nekatolicke majetky bol chcel podeliť u nás pred našimi luteránmi, veru že by boli poriadne vyprášili tú vašu reverendu, v ktorej ešte i na kortešačky chodíte a bol by ste jako zajac ufujazdil zo Sielnice.

Veru sme sa veľmi pohoršili nad touto rečou pána Bajora! Teda takého ducha a takého smýšľania má byť to nové Cyrillo-Methodejske kňazstvo? Zákazy cirkevne si nevšímaj, lúpež schvalova a v lúpeži sa chce deliť! Ach sv. Cyrille a Methode orodujte za nás! A tento človek nehanbí sa po katolíckych farach chodiť a podporu žobrať.

Konečne odporučal sa tento človek sielnickým národniarom do ich bratskej lásky, aby mu nedali hladom zahnúť, keby pre tu «našu» nemal čo jesť. S tým aj bolo po paráde u nás v Sielnici.

V ten istý deň bol aj v Kvačanoch, ale tento výlet viem, že si nenapíše do pamätníka. Neohrození a skalopevní (nie na darmo bývajú pod pevnými skalami)

udáci kvačianski, mafašovski a dlholúčanski, ani sa len neobozreli oň. Sláva im!

Začal i tuto pri kréme a zďaleka volačo tárať niekoľko zvedavým babičkám a defom, ale keď videl, že zmužili ľudáci kvačianski len tak z poza pleca a s polutovaním pozerajú naň, zakončil reč svoju a zahanbený zmizol nám z očí.

Tuto veru neopovážil sa deliť majetky cirkevne, lebo by bol dostal trefnu odpoveď ľudácku od statočných ľudákov, pevných Kvačanov. Sláva vám susedia kvačianski, mafašovski a dlholúčanski!

Sielničan, tudák od vody.

Odkazy redakcie.

J. K. Sz. Upotrebili sme dľa možnosti všetko.

B. H. N. Táraniny tých hlúpych ľudí neni sú hodné odpov de.

Alfonso P. Driemete?

Rušeň!

!!! S 18 prvými vyznačeniami !!!

Ludvik Kállai motor dielňa

Budapest, VI., Gyár-utca 28. szám.

Odporuča najvरेlej Ludvika Kállai

elektrické benzinlokomobil stroje ku mlatbe

s dvojm vystrojením ku čisteniu.

!! Úplná záruka za viborné mlatenie !!

!!! Jedina novota !!!

!! Najjednoduchší a najdokonalejší mlátebný stroj prítomnosti !!

Bez strojnika lahko k vedeniu bár ktorým gázdom aj medzi domámi slamou krytými.

Osobytá trieda pre stroje poľného hospodárstva ako: parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mlateniu a ku siatiu atď.

Ludvika Kállai ktoré sa v našej vlasti najlepšie podarili.

Cenník s obrazmi na žiadost zdarma a franko.

Rušeň!

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lacne perie na postele!

1 kg. sivé drápané 2 K, leďšie 2 K 40 h.; polbiele 2 K 80 h.; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg. veľmi fajne, ako snah biele, drápané 6 K 40 h.; 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K, 7 K.; biele fajnové 10 K; naj-fajnejšie papierie z prs 12 K. — Pri oblednaní 5 kg. franko. —

Hotové postele z hustej tkaniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 116 cm. široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 68 cm široký, naplnený novým, sivým, veľmi trvácim perím 16 K; polpapierie 20 K; papierie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Vývoz s postovom dobierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené.

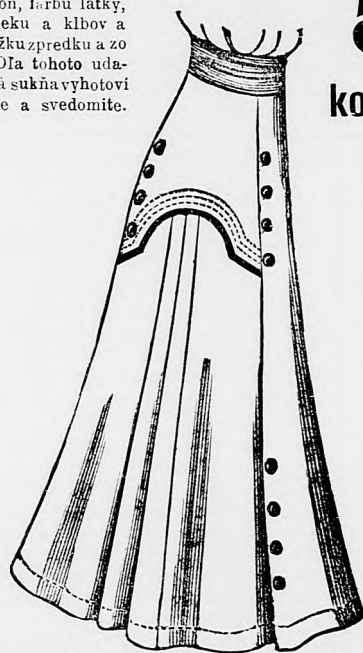
Za nezodpovedné návrat peňazi. **S. Benisch v Deschents** číslo 826. Böhmerwald. Cennikly franko zdarma.

Oznamy prijíma administracia

„Kreštan“

■ ■ Budapest, ■ ■
Szentkirályi-u. 28.

Pri objednávke prosíme udať fazón, farbu látky, šírku drieku a klbov a sukne dĺžku zpredku a zo zadku. Dľa tohoto udania každá sukňa vyhotoví sa presne a svedomite.

5
korún

Reklám 5 korún. Praktická sukňa k cestovaniu a obyčajnému noseniu vkusne zostavená solidnou prácou. Feš passe ozdobená je bortňou a šujtášmi hodobavného lesku, pod ktorými z boku sú vkladané a zpredku prázdne faltné. Z látky novej bruenskej vzorky svetlo-biele alebo olivo-biele prskanej, alebo jednoduchej čikovanej látky pre mužských pekná a trvanlivá hmota **5 korún.** — Reklám súšňa výlučne len v jablčnej hladkej drapp farbe večnej trvácnosti **5.50 korún.** — Z lodenu alebo z polovičateho súkna v čiernych, sivých, tmavo-svetlých, barnavých, olivo-zelených farbách **6 korún.**

„**KU SCHOSSENFABRIKE**“
XVI., VIEDEN, Neulerchenfelder-strasse 2.

Dopisovanie v slovenskej reči.

Direkcii Schossenfabrik, Viedeň.

Úctive dávam na vedomie, že objednaná sukňa, príša a úplne sodpovie, včul ale prosím posiat mi ešte jednu tej ist-j vzorky a spodobnými hodobavnými lesku bortňami z teže tmavo-svetlej bruenskej látky atď za 5 korún.

Ostávam i ďalej vašim odberateľom s úplnou úctou Jozef Müller Békés 1. decembra. Takács-u. 983. č.

Takéto a tomu podobné dopisy bez dotazovania a prosby dostavame každodenne.

97.196—910. számhoz.

A magyar kir. államvasutak nyári menetrendje 1910.

A magyar királyi államvasutak vonalain és az általuk kezelt magánvasutakon folyó évi május hó 1-én a nyári menetrend lép életbe, mely a jelenleg érvényben lévő téli menetrenddel szemben a következő lényegesebb változásokat tartalmazza:

Ennek ellenében Mezőnyék—Ládházától jelenleg reggel 7 óra 12 perckor induló és Hatvanba d. u. 12 óra 16 perckor érkező, valamint a Hatvanból jelenleg d. u. 5 óra 39 perckor induló és Miskolcra este 10 óra 12 perckor érkező tehervonatnál a személyszállítás megszűnik. A Miskolc—Völcsek között az előző években június 15-től augusztus 31-ig közlekedett személyszállító vonatpar az idén ugyanarra az időtartamra ismét forgalomba fog helyeztetni.

A budapest—miskolc—kassai vonalon. A Kassáról jelenleg d. e. 6 óra 50 perckor induló és Budapest keleti pályaudvarra d. u. 1 óra 55 perckor érkező gyorsvonat Kassáról d. e. 9 óra 12 perckor fog indulni és Budapest keleti pályaudvarra d. u. 2 óra 40 perckor fog érkezni. A Budapest keleti pályaudvarról jelenleg reggel 6 óra 50 perckor induló és Kassára d. e. 11 óra 54 perckor érkező gyorsvonat Budapest keleti pályaudvarról reggel 6 óra 25 perckor fog indulni és Kassára d. e. 11 óra 49 perckor fog érkezni. A Kassáról Budapest k. p.-ra jelenleg éjjel 10 óra 20 perckor érkező gyorsvonat Budapest k. p.-ra éjjel 10 óra 50 perckor fog érkezni. A Budapest k. p.-ról jelenleg d. u. 1 óra 50 perckor induló és Kassára este 7 óra 00 perckor érkező gyorsvonat Budapest k. p.-ról d. u. 1 óra 20 perckor fog indulni és Kassára este 6 óra 56 perckor fog érkezni.

A máramarossziget—aknaszlatinai vonalon. Az előző években közlekedett fürdő-idegyvonatok az idén, ugyanarra az időtartamra ismét forgalomba helyeztetnek.

A szatmárnémeti—felsőbányai vonalon. Felsőbányától—Nagybányaig a június 1—szeptember 15-iki időtartamra egy új vegyesvonat lesz forgalomba helyezve, mely Felsőbányáról este 7 óra 00 perckor fog indulni és Nagybányára este 7 óra 30 perckor fog érkezni.

Asztrómémeti—kossuthkertbikszádi vonalon. Az előző években közlekedett fürdő-idegyvonatok ugyanarra az időtartamra és ugyanazokon a napokon ismét forgalomba helyeztetnek.

A Budapest keleti pályaudvar—aradi vonalon. Budapest keleti p.-u.-tól Aradig egy új személyvonat lesz forgalomba helyezve, mely Budapest keleti p.-u.-ról éjjel 11 óra 25 perckor fog indulni és Aradra reggel 8 óra 7 perckor fog érkezni. Az új vonat, a közölt menetrendben, már április 30-án lesz forgalomba helyezve.

A kiskunfélegyháza—orosházi vonalon. A Gádoros—Orosháza és Gyopárosi-fürdő—Orosháza között az előző években közlekedett idegyvonatok, ugyanarra az időtartamra, ismét forgalomba helyeztetnek, azonkívül Gyopárosi-fürdő—Orosháza között egy új idegyvonatpar helyeztetik forgalomba, mely Orosházáról d. u. 2 óra 55 perckor fog indulni és Gyopárosi-fürdőre d. u. 3 óra 5 perckor fog érkezni, az ellenvonat Gyopárosi-fürdőről d. u. 3 óra 20 perckor fog érkezni.

A alvinc—nagyszebeni vonalon. Az előző években Nagyszében és Erdélyiszerdahely között közlekedett idegyvonatpar az idén Nagyszében és Konca között ugyan-

arra az időtartamra és ugyanazokon a napokon, ismét forgalomba fog helyeztetni.

A Budapest keleti pályaudvar—predeáli vonalon. A Budapest nyugoti pályaudvarról jelenleg este 9 óra 10 perckor induló és Predeálra d. u. 3 óra 31 perckor érkező gyorsvonat Budapest ny. p.-ról este 9 óra 35 perckor fog indulni és Predeálra d. u. 3 óra 46 perckor fog érkezni. Budapest k. p.-u.-tól Szolnokig egy új személyvonat lesz forgalomba helyezve, mely Nagykátáig naponta, Nagykátától Szolnokig pedig csak szombaton és ünnep előtti köznapon fog közlekedni. E vonat Budapest k. p. u.-ról este 6 óra 15 perckor fog indulni, Nagykátára este 8 óra 27 perckor, Szolnokra pedig este 9 óra 58 perckor fog érkezni. Nagykátától Budapest k. p. u.-ig egy új személyvonat helyeztetik forgalomba, mely Nagykátától este 8 óra 57 perckor fog indulni és Budapest k. p.-ra éjjel 10 óra 35 perckor fog érkezni, ezzel egyidejűleg az előző években e vonatszerésen május 1-től szeptember 30-ig közlekedett személyszállító tehervonatnál a személyszállítás megszűnik. A jelenleg naponta közlekedő, Budapest keleti p. u.-ról este 8 óra 25 perckor induló és Szolnokra éjjel 11 óra 30 perckor érkező személyvonat naponta csak Nagykátáig fog közlekedni, Nagykátától Szolnokig pedig csak szombaton és ünnep előtti köznapon fog közlekedni. A jelenleg vasár- és ünnepnap utáni köznapokon, valamint kedden és pénteken közlekedő Tápiószecsőről éjjel 3 óra 00 perckor induló, Budapest k. p. u.-ra reggel 4 óra 40 perckor érkező személyvonat naponta és már Nagykátától indulólag fog közlekedni, Nagykátáról éjjel 3 óra 16 perckor fog indulni és Budapest k. p. u.-ra reggel 5 óra 20 perckor fog érkezni. A Székelykocsárdról d. u. 4 óra 40 perckor induló és Kolozsvárra este 8 óra 31 perckor érkező személyszállító vonat már Tövisről fog személyszállítással közlekedni és Tövisről d. u. 2 óra 50 perckor indulva Kolozsvárra este 8 óra 31 perckor fog érkezni.

A nagyvárad—gyomai vonalon. Dévaványa—Gyoma között egy új vegyesvonatpar lesz forgalomba helyezve, mely Gyomáról reggel 7 óra 46 perckor fog indulni és Dévaványára reggel 8 óra 33 perckor fog érkezni, az ellenvonat Dévaványáról reggel 6 óra 35 perckor fog indulni és Gyomára reggel 7 óra 16 perckor fog érkezni.

A nagyvárad—püspök (Félix)-fürdői vonalon. Az előző években közlekedett fürdő-idegyvonatok ugyanarra az időtartamra ismét forgalomba helyeztetnek, azzal a korlátozással azonban, hogy a Püspökfürdőről éjjel 10 óra 32 perckor induló és Nagyváradra éjjel 11 óra 00 perckor érkező, valamint a Nagyváradról este 9 óra 17 perckor induló és Püspökfürdőre este 9 óra 48 perckor érkező, nemkülönben a Nagyváradról este 9 óra 27 perckor induló és Félix-fürdőre éjjel 10 óra 00 perckor érkező, ugyszintén a Félix-fürdőről éjjel 10 óra 13 perckor induló és Nagyváradra éjjel 10 óra 47 perckor érkező személyvonatok nem naponta, hanem csak vasár- és ünnepnapokon fognak közlekedni.

A székelykocsárd—gyergyószentmiklós—brassói vonalon. A székelykocsárd—brassói vonalon a következő vonatok fognak közlekedni: Székelykocsárd—Brassó között egy átmenő vonatpar, Székelykocsárd—Csíkszereda között két helyi vonatpar, Székelykocsárd—Marosvásárhely között egy helyi vasutpar, Székelykocsárd—Gyergyószentmiklós között egy helyi vonatpar, Madéfalva—Brassó között két helyi vonatpar és Gyergyószentmiklós—Brassó között egy helyi vonatpar.

A madéfalv—gyimes—palancai vona-

lon. E vonalon az előző pont alatti menetrendmódosítással kapcsolatosan, az összes személyszállító vonatok menetei is módosulnak.

A brassó—zernesti vonalon. Az előző években június 1-től augusztus 31-ig közlekedett vasár- és ünnepnapon, ugyanarra az időtartamra és ugyanazokon a napokon ismét forgalomba helyeztetik, azonkívül ugyancsak június 1-től augusztus 31-ig egy új vasár- és ünnepnapon vonat fog közlekedni Zernestől Brassóig, mely Zernestről este 8 óra 17 perckor indulva, Brassóba éjjel 9 óra 4 perckor fog érkezni.

A kükküllőszög—parajdi vonalon. A Parajdról jelenleg d. e. 7 óra 4 perckor induló és Kükküllőszögre d. u. 12 óra 43 perckor érkező személyvonat Parajdról d. e. 9 óra 00 perckor fog indulni és Kükküllőszögre d. u. 1 óra 55 perckor fog érkezni, a Kükküllőszögről jelenleg d. e. 9 óra 34 perckor induló és Parajdra d. u. 2 óra 50 perckor érkező személyvonat Kükküllőszögről d. e. 10 óra 21 perckor fog indulni és Parajdra d. u. 3 óra 35 perckor fog érkezni. E két vonat szeptember 1-től jövő évi április hó 30-ig csak Kükküllőszög—Dicsőszentmárton között fog közlekedni.

A kiskapus—nagyszebeni vonalon. A Nagyszében—Vizakna között az előző évek nyarán közlekedett fürdővonatok, ugyanarra az időtartamra, ismét forgalomba fognak helyeztetni.

A Budapest nyugoti p.-udvar—marcheggi és a galánta—zsolnai vonalon. A Galántáról este 9 óra 20 perckor induló és Marcheggre éjjel 10 óra 28 perckor érkező gyorsvonat ezúttal csak Pozsonyig fog közlekedni. — Budapest—Galánta—Zsolna között június 1-től szeptember 30-ig egy új gyorsvonatpar helyeztetik forgalomba, mely által Budapest—Berlin között egy új közvetlen gyorsvonatu összeköttetés létesül. A csatlakozó vonat Berlinből éjjel 11 óra 44 perckor indul és Zsolnára d. e. 11 óra 58 perckor érkezik, az új vonat Zsolnáról d. u. 12 óra 20 perckor indul és Budapest ny. p. u.-ra este 6 óra 20 perckor érkezik. Az ellenvonat Budapest ny. p. u.-ról d. u. 12 óra 20 perckor indul és Zsolnára este 6 óra 20 perckor érkezik, a csatlakozó vonat Zsolnáról este 6 óra 16 perckor indul és Berlinbe reggel 5 óra 26 perckor érkezik. A Budapest nyugoti p.-udvarról jelenleg este 9 óra 20 perckor induló és Zsolnára reggel 7 óra 16 perckor érkező személyvonat Budapest nyugoti p.-udvarról este 8 óra 40 perckor fog indulni és Zsolnára reggel 6 óra 10 perckor fog érkezni. **E vonat április hó 30-án már az új menetrend szerint fog közlekedni.** Pozsonytól—Marcheggre, illetve Wienig vasár- és ünnepnapokon június 1-től szeptember 15-ig egy új személyvonat helyeztetik forgalomba, mely Pozsonyból este 8 óra 54 perckor indulva, Marcheggre éjjel 9 óra 28 perckor fog érkezni. (Wienbe éjjel 11 órakor érkezik.) A Budapest nyugoti p.-udvarról jelenleg este 1 órakor induló, Marcheggre reggel 4 óra 41 perckor és Wienbe 6 óra 20 perckor érkező személyvonat Budapest ny. p. u.-ról este 9 óra 30 perckor fog indulni, Marcheggre reggel 4 óra 15 perckor és Wienbe reggel 6 órakor fog érkezni. **E vonat április hó 30-án már az új menetrend szerint közlekedik.**

Az előző években Érsekujvár—Budapest, Párkányána—Ersekujvár, Budapest—Párkányána, Budapest—Szob, Budapest—Agymaros, Budapest—Vác és Budapest—Rákospalota—Ujpest között közlekedett idegy-személyvonatok az idén, ugyanarra az időtartamra és ugyanazokon a napokon, ismét forgalomba helyeztetnek. (Folytatása következik.)

Ktorá kosa je najlepšia? pýta sa mnohé kopy probujúci a mnohokrát hospodár. Na toto odpovedáme
dla nášho presvedčenia: najlepšia kosa na svete je

General Dewett kanonovej ocele kosa

Ktora sa shotovuje zo zvlätnej kanonovej ocele z miešaniny najslachetnejšieh kovov zloženej a odborne umeleckym spôsobom dvojnásobne stúženej, tak še vlastnosť vytrvalost jej nachodi sa na tom najvyššom stupni a premáha avetko možné tohoto odboru.

Spôsob dorábamia kôs tohoto odboru je tajomstvom fabriky, následkom čoho ľahkosť, trvácnosť a ostrosť takejto kopy sú počudovania hodné.

Atresa Pánu Pavlovi Sohr Szill 13. číslo (Stol. Somogy.)

kam vsetkým na general Dewett kopy potáznóm dopisovaním a objednaním treba sa obrátiť. — Pri ojednaní 5 kusov kôs počtovo útraby platí fabrika. Pri ojednaní 10 kusov platí počtové úraty a pripojuje jednu kosu na pridavok zdarmma. — Za každú kanonovej ocele kosu prejma sa dobrosťanie, nezodpovedná kosa vymieňa sa

dobrou kosou kanonovej ocele (zokusenosti ale vieme, že medzi tisíc kosamiani jedna je nie zlá).

General Dewett kosou kanonovej ocele na 250—300 krokov može sa kosíť po jednom ostrení, jedno kuvanie dostatočúé je na viacej dni.

General Dewett kosa, kanonovej ocele, zasiela sa ku ruce chlapa sostavená nakuvaná a vyprobovaná.

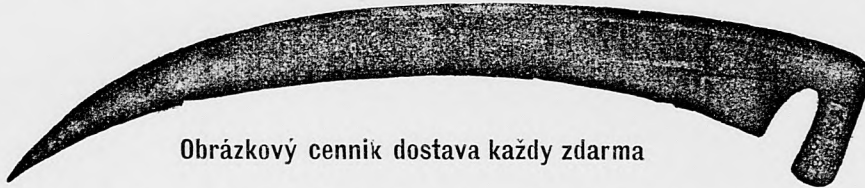
Pri Gneral Dewett kose z kanonovej ocele odberateľ nemá žiadného riska bo nezodpovedná kosa zameni sa za dobrú.

Preto nech nikto kopy od nikoho neobjednáva a nekupuje, kým neurobil probu s kosou General Dewett z kanonovej ocele A sme o tom presredčeni, že kto ráz robil s takouto kosou inéj kopy nikdy do ruky nevezme.

Sbieratelia objednavatetov maju zvláštne vyhody. — Hárky k sbieraniu odberateľov a iné tlačivo su pre bár kobo na pohotove Cennik nech si každý na dopisničke pyta. Ceny Gnerále Dewett kôs z kanonovej ocele:

60	65	70	75	80	85	90	95	100	110 cm.
90 kr.	95 kr.	1 zl.	1 zl. 05 kr.	1 zl. 10 kr.	1 zl. 25 kr.	1 zl. 20 kr.	1 zl. 25 kr.	1 zl. 30 kr.	1 zl. 50 kr.

Dávame nákovie, striebro ocelova nákova a kladivko pár za 85 kr. Amerikánska osielka, ku Dewett kose najlepšia 20 kr. Zvláštna Novota: Privilegovaná užva na kosu 1 kus 20 kr., 10 kusov 1 zl. 50 kr. Britva diamantovej ocele so zarukou pát rokov 1 zl. 5 kr. pekná schránka britvy darmo.

Obrázkový cennik dostava každý zdarma

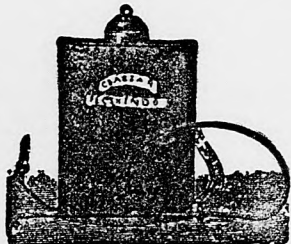
Prosíme tento sbierajúci hárok upotrebit' prí ojednaní.

Császár-strekáč

ku kropeniu viníc.

Pri záruke 5 rokov.

Doposiaľ 20 zl. — Včul len 10 zl.

Najnovší stroj, forma roku 1904 s niklovanými čiastkami. Strekáč dla sistému VERMOREL. Zo silnej červenej mede. — 100.000 kusov v obchsode. — Nesčíselné listiny poďakovania.

Každá kosa pred odoslaním znovu je preskúmaná a len sprobované kopy posielame, za ktoré dobre stojím.

OBJEDNANIE.

Urodzenému pánu **PAVEL SOHR** rozposielateľovi
kosí General Dewett Kanon ocel

Somogy-Szill.

S dobrestaním objednávam od pána Pavla Sohr, nižšie naznačené kopy a iné veci s dobiereku a zavazujem sa vymeniť, ich akonáhle prídu.

Zásielku poslite mi pod následovnou adressou po pošte alebo železnici.

Meno ojednateľa: .....

Zamentnanie: .....

Obydlie: .....

P. pošta: .....

Stolica: .....

Stojíme: .....

Prosím tento list ojednania zreteľne vypíniť a na moju adresu PAVEL SOHR, Somogy-Szill, Somogy megye doposlať.

Prosím zreteľne vypíniť rubriku.

